Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1002 — ՈՒՐԲԱԹ 8 ՄԱՅԻՍ 1887 — (Ն. Տ.) 20 ՄԱՅԻՍ 1887 — 26 ՇԱՊԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉԵՒ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌՕՐԵԱՅ ԱՌԱՒՕՏ ՄԻ ԵՒ ՄԻՆՉ ԳԻՇԵՐՆԵՐՆ ՊԷՏՔ Է ԱՌՔՎԻ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՌԱՔԵԼԻ ՕՐԱԳՐԻ
Գալատիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉԵՒ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱՆԱԿԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Չորսամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	Եւ տեղական		
Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար	Եւ տեղական		
Թղթատարով	Վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	Ֆրանկ	56
» »	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրուած լրագրոց համար ուղարկուած ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. թղթակցութեանս գրուած դասակ կամ գրութիւն եւ չ'տրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՄԱՅԻՍ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ՄԱՅԻՍ 13 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 17 ՄԱՅԻՍ).

Բրեյֆ Զայտուն, նշանակելով թէ Ֆրանսական Կառավարութիւնը կը խորհի չարժման մէջ դնել երկու զօրաբանակներ, կ'ըսէ թէ «չ'ոք պէտք է զարմանայ եթէ Գերմանիա եւս, իւր կողմէ, չարժման մէջ դնէ Ալզաս-Լոռէնի զօրքերը։ Փարիզ կը յայտարարէ թէ Գերմանիա հարկադրեալ է եւ քան զեւս ուշադրութեամբ դիտել ամէն ինչ որ տեղի կ'ունենայ Ֆրանսայի մէջ։ «Ի Ֆրանսայի այս աւուր խաղաղասէր կառավարութեան վաղը կրնայ յաջորդել տարբեր Վարչութիւն մը։»

—Ոսկեանիչէզ պաշտօնական լրագիրը կը հրատարակէ Պիզմարքը Իշխանին մէկ հրամանագիրն, որով Սդրազպուրգի, Մէցի և Բոզէնի (բրուսիական Բոզնիա) ամրութեանց շրջանակն ու ծաւալն առաւել եւս պիտի ընդարձակուին։

—Պերլիզատ կը հեռագրուի թէ, նախարարական հրաժարման պատճառները վերցած լինելով, Պ. Կարաշանին եւս առած է Նախարարութեան հրաժարականը։

—Պերլիզատ նաև կը ծանուցուի մայիս 14 թուով թէ Նաթալի Թագուհւոյն Խրիմ երթալը միայն առողջական պատճառներէ յառաջ եկած է։ Անհիմն է եղեր այն լուրը թէ Պելկրատի հրաժարեցուցեալ ռուսասէր Մեսրապոլիտ Միքայէլ, որ այժմ Բիէվի վանքի մը մէջ կը բնակի, Օտեսա պիտի երթայ բարի գալուստ մաղթելու Սերպիոյ Թագուհւոյն։ — Այս ծանուցմանը և այս հերքմանց նպատակն է ցոյց տալ թէ Նաթալի Թագուհւոյն Խրիմ երթալը Սերպիոյ կողմէ ռուսասիրական շարժում մը չի նշանակեր։ Բայց ճիշդ նոյն միջոցին որ Զարն իւր ընտանեօք Խրիմ կ'երթայ՝ Սերպիոյ Թագուհւոյն՝ որ ռուս է աղգաւ՝ Խրիմ երթալը զուգադիպութիւն մ'է, որ ուշադրութենէ չի վրիպիր բնականապէս։

—Բարիզէ կը հեռագրուի մայիս 16ին թէ Սերպիոյ Թագաւորը դիմումներ ըրեր է Ռուսիոյ հետ հաշտուելու համար։

—Աֆղանստանի սահմանաց գծման համար ի Բեռլին ռուս և անգլիացի պատուիրակաց միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւնը ապարդիւն մը նացին։ Ռուս պատուիրակը իրենց պահանջած սահմանագծէն կէս մ'իսկ զիջել յանձն չառին։ Յանձնախմբին աշխատութիւնը դադրեցաւ. զի երկու կողման պատուիրակները պէտք ունին բանակցութեանց վիճակն իրենց Կառավարութեանց ներկայացնելու եւ նոր հրահանգներ ստանալու։

—Զարը, Խրիմ չդացած, ընդունեց աֆղանեան սահմանաց խնդրոյն վրայ բանակցող անգլիացի պատուիրակները։

—Իտալիոյ դեսպանը Ծանոյց Ֆրանսայի Կառավարութեան թէ Իտալիա Հապէշաստանի դէմ պատերազմական վիճակի մէջ գտնուելով, Մասուային իտալեան զօրապետը պաշարման ենթարկած է հապէշական ծովեզերքն, և այս պաշարման միտ չդնելով այդ ծովեզերքաց հետ հաղորդակցիլ փորձող նաւերը պիտի դրաւուին իտալեան իշխանութեանց կողմէ։

—Գերմանիոյ մէջ ճիգ մը կայ Ֆրանսայի դէմ ժողովրդական կիրք գրգռելու։ Պերլինի փողոցներուն մէջ յայտարարութիւններ կը վաճառուին, ծանուցանող թէ շատ մը Գերմանք արտաքսուած են Ֆրանսայէն։ Եւ սակայն ճշմարտութիւնն այն է թէ, Ալզաս-Լոռէնէ արտաքսեալ տասն Ֆրանսասէրներու դէմ, Ֆրանսա մէկ Գերման չաքսորեր իւր հողէն։

—Շեմտրայէ կը հեռագրուի թէ Ալպանիոյ մէջ գործուած վրէժխնդրական ոճիրներուն վէճ. Սուլթանի կողմէ ընորհուած ընդհանուր ներողութիւնն ընտիր տպաւորութիւն ըրած է։ Յարդ իրարու թշնամի եղող շատ մ'ընտանիքներ հաշտուած են։ Երեւելիք ներկայացած են Կուսակալ Թահիր փաշային, և խոստացած են իրենց ազդեցութիւնը գործածել իրենց առնաւուտ հայրենակցաց վրայ, որպէս զի այսուհետեւ իրենց վէճերը, փոխանակ դաշոյնով և ատրճանակով լուծելու, դատարաններու ներկայանան։

ԱՆԳԼՕ-ԹՈՒՐՔ ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Լոնտոնէ մայիս 14ին կը հեռագրուի առ Հավաս. «Եգիպտոսի գործոց վրայ անգլօ-Թուրք յանձնախմբին մայիս 12ի նիստը չորս ժամ տեւեց, և վճռական արդիւնք ունեցաւ, ըստ որում պատուիրակներն սկզբամբ որոշեցին կնքելի պայմանագրոյն տրամադրութիւնները։ Մեծ-Եպարքոսն և արտաքին գործոց նախարարը մայիս 13ին կ'աշխատէին պայմանագրոյն թուրքերէն թարգմանութեան, վեհ. Սուլթանին ներկայացնելու համար։ Պայմանագիրն եօթն յօդուած կը պարունակէ, որոց սրամադրութիւններն են հետեւեալք։

1. Եգիպտոսի մասին նախկին կայսերական հրովարտակներն ու Դաշնագրերը կը պահպանուին, արդի Պայմանագրով մուծեալ փոփոխութիւններէն զատ։

2. Եգիպտոսը կազմող երկիրք նոյն են ինչ որ ցոյց տրուած է Կայսերական հրովարտակաց մէջ։

3. Սուէզի ջրանցքն չեզոքացումն և ազատ անցուդարձը, խաղաղութեան ոլորտ պատերազմի ատեն, հաստատուած են։

4. Անգլիացիք պիտի երթան Եգիպտոսէն երեք տարուոյ պայմանաժամու մէջ։ Եգիպտոս հրամատարող անգլ. զօրք երկու տարի աւելի պիտի մնան հոն։

5. Բոլոր Տէրութիւնք պիտի հրաւիրուին հաւանութիւն տալու այն միջազգային կարգի սկզբանց զորս կը յարուցանէ այս Պայմանագիրը, և ստորագրեալ դաշնագիր մը, որով պիտի ապահովուի եգիպտական երկրին անբռնաբարելիութիւնն, ի բաց առեալ երբ խռովութիւնք ծագին, կամ երբ՝ Անգլիացւոց երթալէն յետոյ՝ օտար միջամտութեան մը երկիւղ ծագի, յորժամ անգլիացի և օսմանեան զօրքեր միայն պիտի կրնան հաւասարաբար կամառանձնապէս միջամտել յեգիպտոս։

6. Պայմանագրոյն կից յատուկ կանոնագրութիւն մը կը ցուցնէ Բաբէրլ-Մանդեբերու դրութեան մէջ մուծանելի փոփոխութիւնքն, ի մասին մանաւանդ գաղտարանաց և լրագրաց, ինչպէս և մաքրանոցներու վերաբերեալ փոփոխութիւնքն։

7. Այս յօդուած կը նշանակէ Պայմանագրոյն վաւերացման թուականը։

Պայմանագրոյն ստորագրումը մոտալուտ կը համարուի, յետ որոյ Սրբ. Հ. Ուղիղ եգիպտոս պիտի երթայ Տէրունական զրահաւորով, որ կը սպասէ ի Դէնէտոս։

—Մայիս 15 թուով ալ Լոնտոնէ կը հեռագրուի առ Հավաս. «Անգլօ-Թուրք բանակցութեանց գլխաւոր դժուարութիւնն է Անգլիացւոց Եգիպտոսէն ելնելուն համար որոշուած եռամեայ պայմանաժամն։ Անգլ. ծրագրոյն յաւելուածական յօդուածը կը տրամադրէ թէ, յաւարտ վերոյիշեալ երեք տարուոյ պայմանաժամուն, Անգլիացիք այն ատեն միայն պիտի երթան Նեղոսի հովիտէն երբ բոլոր Տէրութիւնք ստորագրեն դաշնագիր մը, հաստատող եգիպտական երկրին անբռնաբարելիութիւնը։ Բայց, Ռիչարդէմ վաշտի մէկ նոր դիմումէն յետոյ, Լորտ Սալիսբրի հաւաներ է այս տրամադրութեան վրայ պնդել Ֆրանսայի համար միայն. ուստի, եթէ Ֆրանսա չուզէ ստորագրել այս դաշնագիր, Անգլիա չպիտի երթայ Եգիպտոսէն։

Զօր. Քաւլպարտ, Պիզմարքը Իշխանին և Շուվալով Կոմսին հետ տեսակցիլ յետոյ, Բեռլերսպուրգ վերադարձաւ։ Կ'ըսուի թէ Արեւելեան Խնդրոյն վրայ կարեւոր լուսաբանութիւններ պիտի հաղորդէ ռուս դահլճին։

—Պերլինէ կը ծանուցուի թէ Պիզմարք Իշխան և Քալնոքի Կոմս այս ամառ պիտի տեսակցին ի Քիսինկէն, և այս տեսակցութիւն նախաշաւիղ պիտի լինի Դերմանիոյ և Աւստրիոյ Կայսերաց միջև տեսակցութեան մը յիշէ։

—Ի Վիէննա կը հերքուի այն լուրը թէ Բ. Դուռն Իտալեան Կառավարութենէն բացատրութիւններ խնդրեր է Իտալեան նաւատորմին Միջերկրական ծովուն մէջ կատարած ռազմափորձերուն վրայ։

—Դերմանիայէն, Ռուսիայէն և Աւստրիայէն յետոյ, Անգլիա պաշտօնապէս և հրապարակաւ մերժեց մասնակցիլ 1889ի ֆրանսական Արուեստահանդէսին։ Այսոր տրուած պատճառը կրկին է. նախ, զի 1889ի ֆրանսական Արուեստահանդէսը կազմակերպեալ է ի պատիւ 1789ի ֆրանսական Յեղափոխութեան, որուն դէմ կռուեցաւ Անգլիա, միապետական Տէրութիւն։ Եւ յետոյ, քանի որ Եւրոպիոյ ցամաքին մէկ ծայրէն միւսը պաշտպան-դրուութիւնն ու մաքսային պատուարն յաղթական կը հանդիսանան այժմ, միջազգային Արուեստահանդէսը իրենց նշանակութիւնը կորուսած են։ Այսու հետեւ ամէն ազգ իրեն համար միայն Արուեստահանդէս կազմակերպել նայելու է։ Այս բացատրութիւնը պաշտօնապէս չեն տրուիր Լոնտոնի Կառավարութեան կողմէ։ Բայց կ'երեւի թէ ասոնք են Անգլիոյ մերժողական պատասխանին բուն պատճառները։ Սակայն և այնպէս անգլ. տարազագործներուն և արհեստաւորներուն Բարիզի Արուեստահանդիսին առանձնապէս մասնակցելու ամէն դիւրութիւն պիտի տրուի անգլ. Կառավարութեան կողմէ։

—Կերեւի թէ, Անգլիոյ օրինակին հետեւելով, Իտալիա եւս պիտի մերժէ մասնակցիլ 1889ի Բարիզեան Արուեստահանդէսին։

—Թէպէտ կը ծանուցանէ մայիս 17 թուով թէ Դերմանիա կը մէջ զԱւստրիա առաւել չնչտեալ դերք մը բռնելու Ռուսիոյ դէմ պուլկարական խնդրոյն մէջ, բայց Աւստրիա տրամադիր չէ հետեւելու սոյն խորհրդոյ։

—Բ. Դուռը մերժեց ճանչել Մասուային իտալեան պաշարումը։ Բ. Դուռը չընդունիր այս տնօրինութեան օրինաւորութիւնը։

—Ռուսիա եւս չի ճանչեր Հապէշիստանի իտալեան ծովային պաշարումը։ Բ. Դուռն եթէ իւր մերժումը կը հիմնէ Մասուային դեռ եւս օտ. երկիր լինելուն վրայ, Ռուսիա ներշնչուիլ կը թուի Հապէշիստանի նկատմամբ իւր նորափայլ համակրութենէն։

—Պուլկարական Խնամակալութիւնը դեռ եւս չյայտնեցաւ մէկ միլիոն անգլ. ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքելու։ Այս անգամ ալ Դէնէնպալի Լէյտերը Պանքին և Ունիոն Պանքին հետ բանակցութիւն բացաւ 20 միլիոն ֆր. փոխ առնելու համար, որուն չատ պէտք ունի։

—Սոֆիայէ մայիս 17ին կը հեռագրուի թէ Խնամակալութիւնը պուլկար Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան կեդրոնական մասնախմբին յանձնած է զինուց և ռազմամթերաց պաշար, որպէս զի Դաշնակցութեան ամէն անդամը զինուի։

—Հաւանօրէն, գերման Կառավարութիւնն հրահանգ պիտի տայ իւր Բարիզի դեսպան Մարկիզ Կոմսին՝ դիտողութիւն ընելու ֆրանսական Կառավարութեան՝ զօրաց շարժման օրինագծին վրայ, զոր ստորագրեց Պ. Ժիւլ Կրէվի։ Գերման Կառավարութիւնը կը պահանջէ որ Զօր. Պուլանժէ զգուշանայ Գերմանիոյ սահմանակից գաւառներու զօրքը շարժման մէջ դնելէ։ զի այդպիսի ձեռնարկ մը Պերլինի Կառավարութեան կողմէ անարգանք մը պիտի համարուի։

—Զեռնակսպալի Իշխանն այս ամառ իւր լեռներէն չպիտի դառնայ։ Բայց իւր կին, Ռուսիոյ Կայսրուհւոյն կողմէ հրաւիրուելուն պէս, Եալդա պիտի երթայ, ի Խրիմ։

—Իտալիա անցեալ շաբթուն նոր զօրք և թնդանօթ ղրկեց Մասային զօրտրանակին։

—Երեկի Սուրհանդակաւ առնուած բարիզեան լրագիրք հաւանական կը համարէին Պ. Կոպէի Նախարարութեան անկումն, որոյ վրայ կը խօսէինք մեր երեկի յօդուածով։ Ինչպէս դիտել կուտային Պուլանժէ զօրավարին անկման հաւանականութիւնն արդէն կը դրգռէ ընկերվարական և արմատական տարրերն, որոց լրագիրք կը յայտարարեն թէ, եթէ Զօր. Պուլանժէ պաշտօնակ լինի, խռովութիւններ, կռիւներ և մինչեւ իսկ յեղափոխութիւն պիտի յարուցանեն իրենք, այնպիսի ժողովրդական նախարարի մը պաշտպանութեան համար։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զարը, Խրիմ երթալու համար բեռներպուրգի ճամբայ ելած, Ռուսիոյ մը ստորագրեց, որով առաջիկայ օգոստ. ի սկիզբէն պարդիկեան դերմանական գաւառաց մէջ ռուսերէնի դասաւանդման լեզուն դերմաներէնի տեղ ռուսերէն պիտի լինի։ Պարդիկեան գաւառք Ռուսիոյ ամենէն յառաջադէմ գաւառներն են։ Տեղւոյն բնակիչք Գերման են ազգաւ, և դարուս սկզբան մեծ պատերազմներէն յետոյ տեղի ունեցած ընդհանուր կարգադրութեան մէջ, Ռուսիոյ բաժնին մէջ մնացած են։ Իրրեւ քաղաքակրթական լեզու, ռուսերէնն հարկաւ չատ եւս մնայ գերմաներէնէն։ Եւ սակայն, փոքր չընելով վշտացնել իւր հղոր դրացին, զՊիզմարք, Զարը կը հրամայէ որ իւր այս գերման հպատակք յեռ այսորիկ ռուս լեզուաւ կրթուին։—Պերլինի կառավարական Փարք լրագիրը կը գրէ այս առթիւ. «Բոլոր այն հարուածներու մէջ որը վերջերս ուղղուեցան Գերմանականութեան դէմ, և ընդնմին պարդիկեան գաւառաց մէջ եւրոպական քաղաքակրթութեան դէմ, Զարին այս նոր Ուկազն ամենախստ հարուածն է արդ։ Տորբատի Համալսարանին ճակատագիրն այլեւս կընքուած կրնայ համարուիլ։»

—Թայմսին Պերլինի Թղթակիցը կը հեռագրէ. «Այս ռուսական տնօրինութիւն բնականապէս չատ դէշ տպաւորութիւն պիտի ընէ Գերմանիոյ մէջ։ Անոնք պիտի մակաբերուի թէ Պ. Կաթկովի խօսքը քարէրու վրայ է։ Գերմանական երկաթի և երկաթեղինաց գործարաններու Ռուսիայէն արտաքսմամբ և պարդիկեան գաւառաց մէջ գերման լեզուն ի սպառ բնաջինջ ընելու սոյն ճգնամբ, Զարին երկրաց պատաւոցման գործն հսկայաբաղ յառաջադիմելու վրայ է, և այս վիճակ իւր արդիւնքները պիտի տայ յետ ժամանակաց։»

—«Որովհետեւ Գերմանիա կը խորհի աւելցնել արմատաց վրայ իւր մաքսեր, Բեռլերսպուրգի քանի մը լրագիրք կը պահանջեն որ Ռուսիա մտնող ամէն գերման գործաւորէ յատուկ դրամահարկ մը առնուի այսուհետեւ։

—«Իբրեւ ժամանակիս անհամեմատելի մէկ նշան, ուշադրաւ երեւոյթիւն մ'է որ վերջին քանի մը օրերու ամէն տեսակ ռուսական արժէթղթոց գները բարձրանալու վրայ են Պերլինի Սակարանին մէջ։ Այս փոփոխութեան միակ պատճառը սա լինել կը թուի թէ, պուլկարական խնդրոյն պատերազմ յառաջ բերելու փոխանակ ևս քան զեւս նուազելու վրայ է, և կը խոստանայ անհետանալ բոլորովին։»

—Լոնտոնի Առեւտրական Սենեակն հոգ ընել սկսած է գերման պաշտօնէից Լոնտոնի մէջ բազմանալուն պատճառաւ։ զի Լոնտոնի առեւտրական և սեղանաւորական գրասենեակներուն մէջ լաւագոյն պաշտօնեներն այժմ Գերմանք կը վարեն ի վնաս անգլիացի երիտասարդութեան։

— Անգլ. Կառավարութիւնը նոր յաւելումմ մ'ըրաւ բրիտանական ստացուածոց վրայ։ Բովանդակ Զուլուստանն իւրացուց, ի բաց առեալ այդ երկրի մէկ մասը զոր Պոէրք գրաւած են, և որոշեց որ Զուլուստան անգլիական Տէրութեան հովանաւորութեան ներքեւ ուրոյն գաղթականութիւն մը լինի։ Իւր ոսկեհանքերուն շնորհիւ Զուլուստան ապագայ ունենալ կը թուի։ Զուլուները կը բողոքեն իրենց երկրին մէկ մասին Պոէրաց իշխանութեան ներքեւ մնալուն դէմ։ Պոէրք, ինչպէս կը լսուի, ժամանակաւ Հոլլանդիային Ամբրիկէ գաղթած են, և հոն զատ ազգութիւն մ'եղած են, պահելով հանդերձ հոլլանդական լեզուն ու բոլորական կրօնը։ Պոէրք, Անգլիոյ լուծը թօթափելէն յետոյ, երբեմն երկիրն ընդարձակելու համար, իւրացուցին Զուլուստանի մէկ մասն, և հոն ուրոյն Հանրապետութիւն մը հաստատեցին Պոէրստանի Հանրապետութենէն զատ։ Բայց Անգլիոյ Կառավարութեան յայտարարութեանց նայելով, Զուլուներուն բոլորովին ազատ չպիտի կախուի։

—Վերջերս տարօրինակ դէպքեր տեղի ունեցան Խաղաղական Դօնկա կղզեխմբին մէջ։ ԺԹ դարուս մէջ, «Բարեկամութեան» Արշիպեղագոս կոչուած այդ կղզեաց Թագաւորը, Ճօրճ, իւր նախարարապետ Պ. Պէյքրի հետ համաձայնութեամբ, կը յարուցանէ և ի գլուխ կը հանէ կրօնային պատերազմ մը։ Հալածեալ ազանդն էր Վէսլէյեան Մէթոտիստներու Բողոքականութիւնն, որ այլ եւս բնաջինջ եղած է Դանկա։ Թագաւորն, իւր նախարարապետ եւ իւր ոստիկաններ, իրենց հպատակաց յատուկ պետական մասնաւոր կրօն մը հիմնելու պէտքն զգալով, նոր դաւանութիւն մը կը հնարեն, զատ եկեղեցի մը կը յօրինեն, որուն հեգնաբար կուտան Աստ. Եկեղեցի անուն, և դիժբախտ Բողոքականները կը բռնադատեն այս եկեղեցւոյ մէջ մտնելու։ Հազարաւոր մոլեռանդ կուսակիցք սոյն ազանդին՝ կը շրջին կղզւոյն մէջ, կը բռնեն Վէսլէյեան վարժարանաց աշակերտներն, և բռնի կը տարպեն նոր ազանդին յարելու։ Կանայք խտիւ կը դիմադրեն։ Թագաւորին սիրական աղջիկը, Վէսլէյեան դաւանութեան հաւատարիմ մնալուն համար, շնորհէ կիներ։ Միւս աղջիկները ծեծ կ'ուտեն։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԱՄՈՒՍԻՆԸ

ՆՄԱՆՂՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԵՐԷՆԻՆ

— —

Նքեղաղարդ առանձնասենեակի մէջ դահաւորակի վրայ կիսամեռ պառկած կը մնար մի հիանալի մանկամարդ կին, ձեռքն բռնած բաց գիրք մը, վիպասանութիւն։ Ի նկատ ունենալով նորա թախծալի հայեացքն, որ արդաւրէն կը սաւառներ կ'անցներ գրքի երեսներու վրայէն, կարելի էր անկասկած դուշակել թէ նա նուազ կը հետաքրքրուէր իւր կարդացածով։ Նորա ուշն, ըստ երեւոյթին, գրքի վրայ չէր ամենեւին։ . . Ցանկարծ յարակից սենեակէն լսելի եղաւ տոի թեթեւաքայլ ձայն եւ մեռաքսեայ չրջաղդեստի սոսափիւն. ապա բարձրացաւ դրան վարագոյրն եւ առանձնասենեակ մտաւ կամ աւելի ուշիւն ըսելով ներս սրացաւ նոյնպէս մանկամարդ եւ ոչ նուազ հիանալի հիւր մը։

—Սաթէն, ձայնեց հրճուանօք տան տիկինն, շտապաւ ցատկելով տեղէն եւ սրանալով դէպի նորեկը։

—Նուա՛րդ, գոչեց փոխադարձաբար միւսն, իւր գրկաց մէջ սեղմելով տան տիկինն։

Եւ քանի մը վայրկեան առանձնասենեակի մէջ կը հնչէին հաճոյքի անոյշ շփոցներ միայն։

Տան տիրուհին հարուստ ու երիտասարդ կաղուածատէրի մը կինն էր եւ հազիւ թէ տարի ու կէս կար որ պսակուած էր։ իսկ հիւրը նորա մտերիմագոյն բարեկամն էր, որ պատեղէն ի վեր արտասահման գնացած լինելով, բաւական ժամանակէ հետէ տեսնուած չէին։

Երբ անցաւ տեսակցութեան առաջին հրճուանքն, երկու բարեկամներ նստան դահաւորակի վրայ եւ սկսան խօսակցիլ։

—Է՛, Նուարդ, ըսէ տեսնեմ, ի՞նչպէս ժամանակ կ'անցուցիր, ի՞նչ ներգործութիւն ըրաւ քո վրայ կեանքիդ նոր փոփոխութիւնն։ Ա՛խ, անուշիկ Նուարդս, այս ի՞նչ հրաշալի առանձնասենեակ ունիս, ի՞նչ կոկիկ զարդարուած է։ Այս ամենը Վահէի գո՞ծն է, ըսա Սաթէն զնոդական ակնարկ ձգելով առանձնասենեակի չորս կողմը։

—Այո, նորա հոգատարութեան արդիւնքն է, պատասխանեց Նուարդ։

—Ի նկատ ունենալով այս, կ'եզրակացնեմ որ նա ջերմագին կը սիրէ քեզ եւ դու եւս կը վայելես կատարեալ երջանկութիւն, այսպէս չէ՞ Նուարդ։

—Օ՛, այո, նա կը սիրէ զիս. մինչեւ իսկ չափէն աւելի, պատասխանեց Նուարդ տխրագին չէջտով մը եւ նորա կուրծքէն դուրս պոռթկաց բռնաղբօսիկ հառաչանք մը։

—Այս ի՞նչ է. կը հառաչե՞ս։ Ինչո՞ւ համար . . . դուցէ չտիրեր զքեզ այո՞։

—Ո՛չ, ոչ, այժմ տակաւին աւելի կը սիրէ զիս քան այն ժամանակ երբ նշանած էր։

—Հապա ինչո՞ւ է այդ հառաչանքդ, և ի՞նչ պատճառաւ այդպէս տխրալի հայեացք ունիս։

—Ա՛խ, Սաթէն, չը գիտես միտս։ Կը յիշես նշանած եղած ժամանակ ինչպէս նախանձոտ էր իմ նկատմամբս։

—Եւ մինչ նորա նախանձոտութիւնը կը շարունակի՞ ցարդ։

—Ա՜խ՛դ, ոչ միայն կը շարունակի, այլ եւս աճած է ու կ'ուժգնի տակաւին։

—Սակայն ամէն օր կը կարծէր, ամուսինդ լինելէն յետոյ պիտի չափաւորիր իւր նախանձոտութիւնը։

—Դժբաղդաբար սխալեալ եղար այդ ենթադրութիւն։ Հակառակ իմ ամէն ջանքերուս, զոր ի գործ կը դնեմ մեղմացնելու նորա նախանձոտութիւնը, սա կ'ուժգնի ու կ'ուժգնի օրէ օր։

—Հէդ Նուարդիկս, օրչափ գժբաղդ ես եղած, իսկ ես կարդալով նամակներդ կը կարծէի թէ լիակատար երջանկութիւն կը վայելես։

—Որովհետեւ, քեզ նամակ կը գրէի Վահէի ներկայութեան, արդ մինչ նորա մտ կարող էի այսպէս գրել,

—Յաւալի է, չատ ցաւալի որ այսպէս տխրութեամբ կաշկանդուեցաւ կեանքդ։

—Կը հաւատա՞ս, Սաթէն, այժմ այլ ես կրնամ դպրդղալ նորա իւրաքանչիւր ակնարկի առաջ։ Իրաւ չը գիտեմ ինչ պիտի լինի այս կացութեան վախճանը։ Զուր խօսակցութիւն, հիմա դուռ պատմէ տեսնենք ի՞նչպէս ճանապարհորդեցիր։

—Է՛հ Նուարդ, ի՞նչ կ'ըսես, ալ հիմա կրնա՞մ ճանապարհորդութիւն պատմել, կեանքիս տխրագոյն վիճակին իրաղէկ լինելէ յետոյ։ Պատմութիւնը յետոյ ալ կարող եմ պատմել, իսկ այժմ խորհինք թէ ինչ եղանակաւ, դէմ տակաւ ինչ, պիտի կարողանամ նպաստել վշտացդ թեթեւութեան։

—Ինչպէս խորհէ, իսկ ես արդէն կանխապէս չատ խորհեցի եւ օգուտ չտեսայ։

—Ինչ կայ գիտես, Նուարդ, ես կը կարծեմ որ եթէ դու քիչ մ'աւելի ազատ, աւելի անկախ դիրք ունենաս ընկերութեան մէջ, եթէ փոքր ինչ ես սիրաշանես արանց հետ . . .

—Ինչ, ինչ . . . գոչեց սոսկումով Նուարդ։

—Իրաւ կ'ըսեմ, կը կարծեմ այս . . . մեռեալ ներգործութիւն պիտի ընէր Վահէի վրայ։ Նախ պիտի զայրանար, պիտի կատաղէր, բայց յետոյ տեսնելով, որ քո սիրաշանութիւնդ յառաջ չի գար ո՛ եւ է յոռի հետեւանք, այն ժամանակ վերջնապէս պիտի խաղաղէր . . .

—Ոչ, ո՛չ, Սաթէն, անյաղթ հնարք մ'է այդ։ եւ մինչեւ իսկ սոսկալի հետեւանք կարող է ունենալ։

—Եթէ այդպէս է, եկ մի ուրիշ հնարք խորհինք։ Եւ Սաթէն լուրջ կերպարանք առնելով, վեր ելաւ տեղէն եւ սկսաւ խոհուն կերպիւ երթեւեկել առանձնասենեակի մէջ. ապա քանի մը վայրկեան յետոյ կանգ առնելով Նուարդի առաջ գոչեց ուրախութեամբ։

—Նուա՛րդ, դտայ։

—Ինչ, ի՞նչ, ըսէ, հարցուց շտապաւ Նուարդ։

—Ես Օմէլլոյի նախանձոտութիւնը վերջնական կերպիւ բուժելու միջոցը . . .

—Ա՛խ, ըսէ, ըսէ . . .

—Վասը խնջոյք կայ Զարուհիենց տունը։

—Ա՛յո՛, կայ։

—Դու ալ պիտի երթաս։

—Ինչպէս չեմ երթար։ Ամուսինս ինձ հրամայեց որ ներկայ գտնուիմ։

—Դու ըսէ, որ հիւանդ ես, տկար եւ յոգնեալ ներկայացուր զքեզ եւ տունը կեցիր։ Նա մինակ կ'երթայ բայց ընդ երկար չի մնար. վատառողջութեանդ երկիւղն եւ թերեւս աւելի ճիշդն ըսելով նախանձը թէ մի գուցէ տեսակցութիւն նշանակած լինիս մէկ երիտասարդի հետ, պիտի ստիպէ զինքն շուտով վերադառնալ։ Պիտի վերադառնայ, շտապաւ պիտի մտնէ առանձնասենեակ եւ ինչ տեսնէ լաւ, գուա՛ կը գտնուիս երիտասարդի մը գրկացը մէջ . . . հա՛ . . . հա՛ . . . հա . . . .

—Ես երիտասարդի մը գրկացը մէջ . . . Եւ Նուարդ զարմացական անկարկ մը ձգեց Սաթէնի վրայ։

—Այո՛, անուշիկս, դու երիտասարդի մը գրկացը մէջ, երիտասարդի մը, որ ոչ այլ ոք պիտի լինի բայց եթէ ես զգեցած նոյն իսկ Օմէլլոյիդ հագուստները։ Նա պիտի զայրանայ, կատաղի, գոչէ «Ինն զաւոր կին» եւ ծայրայեղ բարկութեամբ բռունցքն սեղմած պիտի յարձակի դէպ ի քեզ եւ հա՛ . . . հա՛ . . . պիտի ճանաչէ զիս . . . յուզուած, չփոթուած ներողութիւն պիտի խնդրէ, ապա պիտի հանդարտի եւ նորա նախանձոտութիւնը մեծագոյն հարուած պիտի կրէ։ Հաւատա ինձ, այս պարագայն պիտի հարկադրէ զնա ըրջարար մարտնչիլ իւր նախանձոտութեան հետ։ (Մնացեալը 4ին)

Գ. Տ.

Նախարարապետին բռնութիւն յայն կէտ կը հասնի որ ճարահատեալ քանի մը հերետիկոսներ կը փորձեն սպանել զնա։ Այս դժբախտներէ վերը կը բռնուին, կը դատապարտուին, և ի կախաղան կը հանուին։ Խաղաղասէր անդլ. կառավարիչ Սըր Հ. Միչէլ կը միջամտէ, բայց բանը բանէն անցած էր արդէն։ Վէսլէյեան չէր մեռացած։ Թէև ճօրճ Թագաւորն անդլ. կառավարչին կը խոստանայ այսուհետեւ յարգել իւր հպատակց կրօնական ազատութիւնը, բայց արդէն շատ ուշ էր։

—Մայիս 13ին պիտի կատարուէր ի Վերոնէ (Իտալիա) Կարիպալտիի Նորակերտ յիշատակարանին բացման արարողութիւնն, որուն ներկայ պիտի գտնուէին 400 Ընկերակցութեանց պատուիրակներ։

—Մայիս 13ին, ի Նիւ-Եորք, մեծ հանդէսով կատարեցաւ Կարֆիլտ գրժբախտ Նախագահին ի պատիւ կառուցեալ յիշատակարանին բացման արարողութիւնը։

Ա Զ Դ

Օտար երկրիմը մէջ հայ թերթ մը հրատարակելու համար հայկական տառեր ալ կուզուին, Արեւելքի մէկ չորրորդը տպելու չափ բաւական։ Ուենցոյները թող հաճին գրաւոր կերպիւ դիմել հետեւեալ հասցէին.

H. E. 93 P. O. Box West Hoboken N. J.
U. S. America

յիշելով տառերու եւ այլ պիտոյից վերջնական գիներն։ 1—4

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս կը յիշուի, Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ Երուսաղեմայ պարտուց հանգանակութիւնն ուղղակի Ազգ. Պատրիարքարանի միջոցաւ պիտի կատարուէր։ Արդ. Ազգ. Պատրիարքարանը մայիս 1էն սկսած է կատարել Երուսաղեմայ պարտուց ի նպաստ հաստատեալ տրոց դանձումը։

Ֆրանսահպատակ մի Հրէուհի, Օր. Ռիֆքա (Ռեբեկա) Ռաբինովիչ, ուսանող Փարիզի բժշկական վարժարանին, Հայաստանեայց Ս. Լուսաւորչական եկեղեցու գիրկը դիմելու փափաքով Մարսէլլ գնալով, հայ մատուռին մէջ մկրտուեր եւ կնքուեր է Աւագ Հինգշաբթի օր, Շուշանիկ անունն առնլով։ Օրիորդ Շուշանիկ, որ Օտէսա ծնած քաջ գիտէ ռուսերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներն, ծանօթացած է արդէն բրիստոնէական հաւատալիքներին եւ մանաւորապէս հետաքրքիր եղած էր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյն։ Օրիորդը այնպիսի ջերմեռանդութեամբ ընդունած է Մկրտութեան Ս. Խորհուրդը, որ նոյն միջոցին իւր սրտաբուղխ արտասուքներ ևս եկած են դնէր մկրտել։

Օր. Շուշանիկ պիտի ամուսնանայ Տփխիսեցի Պ. Գրիգոր Տ. Գրիգորեանցի հետ, որ նոյնպէս ուսանող է բժշկութեան ի Փարիզ։ Նորապսակները, թէ այր եւ թէ կին, գրեթէ մէկ տարու չափ յետոյ, կ'ուզեն իրենց բժշկական վկայականները եւ կոչմունքը բժշկութեամբ, ուր որ հաստատուին։ Երկուքն ալ այժմ կը գտնուին Մարսէլլ։ (Արմենիա)

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԵՐ

Աւասիկ երեկ կատարուած նշանախօսութեանց ցուցակն որ հաղորդուած է մեզ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ.

1. Դեղագործ Տ. Խաչիկ Յարութիւն Զօրայեան (Խասգիւղ) ընդ Օր. Սիրուհի Պօղոս Արապեան (Եէնիքաքու).

2. Աստղագործ Տ. Խաչատուր Իսթիւճեան (Բերա) ընդ Օր. Աղաւնի Պետրոսեան (Բերա).

3, Երկրաչափագործ Տ. Մարտիրոս Թովմասեան (Խասգիւղ) ընդ Օր. Մէհրիւլէ Պետրոս Թէօսէեան (Խասգիւղ).

ՀԱՅՈՑ ԱՅՏՆԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՄԷՋ

Թղթակից մը մեզ կը հաղորդէ Այտընի կուսակալութեան հայ բնակչաց 1887ի ճշգրիտ վիճակագիրը.

	ԲՆԻԿԻՐ		ՕՏԱՐՔ	
	արս	էջ	արս	էջ
Զմիւռնիա	2710	2999	957	17
Պերգամոս	335	337	—	—
Մենեմեն	55	55	—	—
Ֆոչա	16	10	10	6
Չէշմէ	—	—	14	12
Վուրլա	6	7	1	1
Քուշ ատասը	56	52	6	—
Սիվրիհիսար	—	—	5	—
Թիրէ	—	—	9	3
Իօտէմիշ	321	661	2	—
Պայընտըր	89	87	—	—
Մանիսա	1097	1109	—	—
Քասապա	250	254	—	—
Ալաշէհիր	4	4	—	—
Բուլա	4	—	—	—
Աքշիսար	164	161	—	—
Քըրը աղաճ	395	388	—	—
Այտընի	129	121	—	—
Նազիլի	134	125	4	2
Սօքիա	34	25	—	—
Սարայքէյ	—	—	1	—
Տէնիզլի	234	242	10	3
Պօլտան	—	—	2	4
	6283	6665	1021	48
	12948		1069	
Համագումար	14,017			

ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Որովհետեւ մեր կաթոլիկ պաշտօնակիցը դեռ եւս կը ճգնին իրը անհիմն ցուցնել Դեր. Աղարեան Պատրիարքին Լուսաւորչական խելագար մը իւր կրօնքին պատճառաւ մերժելուն պատմութիւնն, այսօր հարկ կը համարինք վերջնապէս և մի անգամ ընդ միշտ յայտարարել թէ, մեր ապրիլ 27 թուով այդ մասին հրատարակեալ լուրն իւր ամէն պարագայիւ ճիշդ և ճշմարիտ է։

Այս մասին Ս. Յակոբայ Հիւանդանոցին Հոգաբարձութեան եւ իրը թէ Գաբրիէլ Պետրոսեան անուն անձին կողմէ առ մեզ ուղղեալ տաբօրինակ հերքմանց արժէքը ցոյց տուեր էինք արդէն։

Այս Գաբրիէլ Պետրոսեան անձամբ դիմելով Ն. Գերապայծառութեան, իւր հայրենակիցն եղող յիշեալ խելագարին ընդունելութիւնը խնդրած էր, և ծանուցեալ կրօնական մերժման պատասխանն ստացած էր։

Ինչպէս երեւակայելի էր, ճնշումի գործ դրուած է այս ծառային վրայ, յետս կոչումի մը հրատարակելու։ Գարբրիէլ մերժած է Աբէ-Եէի Վարչական Խորհրդոյ երկու անդամոց առջեւ երդմամբ ըրած պատմութիւնն յետս կոչել։ Իւր անուամբ հերքում մը կը ղրկուի լրագրաց, որ ինչպէս նշանակեցինք, կեղծ էր։ Յանուն Գաբրիէլի Խաչիկ մը գրուած էր այդ կեղծ հերքման ներքեւ։ Բայց Գաբրիէլ իւր անունն ստորագրելու չափ «գրոց աչակերտ» է, և այժմ նաեւ մ'ուղղելով մեզ, զոր ինքն իսկ ստորագրած է, մեր ապրիլ 27ի լրոյն ճշդութիւնը կը հաստատէ անդամ մ'եւս։ Իւր ստորագրութեան վաւերականութիւնը կը հաստատեն երեք վկայք։ Ծառայի մը կողմէ յանուն ճշմարտութեան այսչափ անկեղծութիւն արդարեւ գոհացուցիչ իրողութիւն մ'է։

Մեք կը փափաքէինք որ մեզ տրուած լուրն անհիմն լինէր։ Բայց, այս պայմանաց մէջ, հարկադրեալ ենք ցաւ ի սիրտ հաստատել մեր հրատարակած պատմութեան ճշդութիւնն։ Այս մասին խորհրդածելն աւելորդ է այժմ։ Մեր գիտողութիւններն անցեալ չորեքշաբթի յայտնեցինք։ Եթէ երբեք հարկ է ըսել, սա միայն դիտել պիտի տանք թէ, մեր հայ-հռոմէական հասարակութեան հետ խնդիր չունինք։ Աբէ-Եէի ընթերցողք կը յիշեն անշուշտ թէ մեր միջամտաղած ենք լուսաւորչական և հռոմէական երկուց հասարակութեանց միջեւ համերաշխութեան և անխտրականութեան գաղափարներ։ Այս սիւնակաց մէջ իսկ հրաւէրներ գրած ենք Ս. Յակոբայ հայ-հռոմէական Հիւանդանոցին նպաստելու, և միշտ դրուատեօք գնահատած ենք հայ լուսաւորչական ընկերութեանց համար աշխատող հայ հռոմէական ազգայնոց ծառայութիւններն, որոց մին, որդ ազգային-ընկերական աշխատութիւնը յաճախակի գնահատուած են Աբէ-Եէի մէջ, է նոյն ինքն Ազարեան Պատրիարքին եղբայրն, Յովսէփ էֆ. Ազարեան։ Երկուց հասարակութեանց միջեւ սերոյ և համերաշխութեան զգացումներն են ապաքէն որ մեզ թելադիր եղան հասարակաց առեանն հանելու դէպք մը, որ ցաւալի կերպիւ կը վիրաւորէր այդ զգացումներ։ Մեր խնդիրը լոկ Ազարեան Պատրիարքին անձնաւորութեան հետ էր։ Մեր խնդիրն անխտրականութեան չատագովութիւն մ'էր լոկ։ Զենք կարծեր թէ անօգուտ եղած լինին այս նկատմամբ մեր ապրիլ 27 և 29 թիւերով երեւցած հրատարակութիւնք։ Այնպիսի պակասութիւններ ծածկել օգուտ չունի։ Ընդհակառակն, յուսալի է թէ, ժամանակին նշանակելով զանոնք, նպաստած կը լինինք բնաջինջ բարձման այդպիսի դատապարտելի խորութեանց։

Աւասիկ նոյնութեամբ կը հրատարակենք Գաբրիէլ Պետրոսեանի նամակն, հանդերձ ստորագրութեամբը վկայից որք կը հաստատեն նորա ստորագրութեան ճշդութիւնը։

Մայիս 3 1887

Մեծ.

Խնդրագիր

Մի, քանի օր առաջ զրկեցի օրօր գուղեն քսան ամեայ երիտասարդ մը հանկարծ խելաքարելով ժամանակը տարաժամ ըլլալով, հրամայական հայոց պատիրարք դերապայծառն դեռեցինք որ մեկ դիշերման մը համար, սակայն անմիջապես մերժեց առարկելով թէ, էջմիածնական է չընդունվի, ուստի մի քանի օր առաջ ալ ազգային թերթերուն մէջ տեսայ Գաբրիէլ Պետրոսեան ըստրագրիալ, բոլորովին անտեղի ես ամէ իմ ըստրագրութիւնն ունիմ որ իմ ձեռքովս կնամ գրրելու ահամսիկ ներկայ վրայից կըստորագրեմ

Մարկոս (*) Մարկոս Գալանոպ Գաբրիէլ
Փափազեան Յարութեան Պետրոսեան Պ.
+նշան

(*) Պէտք չէ շփոթել Ազգ. երեսփ. Փափազեան Սահակեան էֆենտիի հետ։

Ծ. Խ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ԱՆԴԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՅՆ

Երեկուան ֆրանսերէն և այս առաւօտեան թուրք լրագիրք հետեւեալը կը հրատարակեն Պաշտօնական խորհրդոյն ներքեւ։

«Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ կայսերական թիկնապահ եւ զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ դեր-նախագահ Ալի Նէզամի փաշա Լանտան երթայ Վիքտորիա թագուհւոյն գահակալութեան 50 րդ տարեդարձը շնորհաւորելու յանուն Ն. Վեհափառութեան»։

— —

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թարէքի, պուլկարական խնդրոյն առթիւ Բ. Դուռն այս օրերս ընդհանուր շրջաբերական մը պիտի ուղղէ մեծ Տէրութեանց քով դանուող բոլոր օսմանեան դեսպանաց։

—Նեսըրոս յոյժ կարեւոր լուր մը կ'ստանայ Պուլկարէն, թէ Արեւելեան Ռումելիի մաքսային իշխանութիւնը հրաման ստացեր են այլ ևս չճանչնալ օսմ. մաքսատանց կողմէ յանձնուած ընդունելիներն, ինքնօրէն գաւառը ներմուծեալ ապրանաց համար։ Ռումելիական իշխանութիւնը յետ այսորիկ նոր մաքսատուրք մը պիտի գանձեն այդ ապրանքներէն։ Թոն թերթը դիտել կուտայ թէ այս տնօրինութիւնն կը համապատասխանէ Արեւ. Ռումելիի գանձային անկախութեան և Պուլկարիոյ հետ իւր մաքսային միացման։ Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Բատոսլավոֆ վերջին անդամ Պուլկով այցելած միջոցին անձամբ ծանուցեր է թէ այս որոշումն պիտի գործադրուի ի մեծոյ, յարելով թէ այս նպատակաւ բանակցութիւնք կը կատարուին օսմ. կառավարութեան հետ։

— —

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լ. Հերալտ կիսամսեայ թէ գերմանացի դրամատէր և Պ. Մավրէրի ընկեր Պ. Լօվ՝ Սպարապետի Դրան մէջոցաւ առաջարկած է կայս. կառավարութեան վեց միլիոն օսմ. ոսկւոյ փոխատուութիւն մ'ընել։ Պ. Լօվ այս փոխատուութեան համար իրը երաշխաւորութիւն կը պահանջէ ոչխարի տուրքը (ուշր) որոյ գանձումն յանձնուի Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան, մինչեւ ամբողջակի վճարումն յիշեալ գումարին։ Սպարապետի Դուռը նպաստաւոր կ'երեւի այս առաջարկին, սակայն Բ. Դուռը տակաւին կարծիք յայտնած չէ թէ մինչեւ ո'ր աստիճան նպաստաւոր է այն։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կիւլհանէի կայս. բժշկական վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնը աւարտեցան շաբթուս մէջ և հետեւեալ երեք ուսանողք՝ յաջող քննութիւններ տալէ յետոյ, դեղագործական վկայագիր ստացան։

Պօղոս էֆ. Ս. Զէօմլէքճեան, Պոլսեցի (Իսկիւտար)

Օթօն էֆ. Ճիլաճեան, Պոլսեցի

Անտրէա էֆ. Քոստանդինիտիս, Էրզէրումցի

— —

ՌՈՒՍ ՀՊԱՏԱԿԱՑ ԳԱՀԱՆՋԸ

Վերջին թուրքօ-ռուսական պատերազմին պատճառաւ իրենց կրած վնասուց փոխարէն օսմ. կառավարութենէն պահանջը ունեցող ռուս հպատակք կը պատրաստուին նոր խնդրագիր մը մատուցանել Ռուսիոյ Կայսեր, երբ Ն. Վեհափառութիւն Լիվատիա (Խրիմ) այցելէ։ Այդ խնդրագրով յիշեալ հպատակք կը գանգատին այն յապաղումէն որ տեղի կունենայ իրենց հաշուոց կարգադրութեան մասին, հակառակ Զարին կառավարութեան կողմէ անցեալ տարի եղած ձեռնարկներուն որոց պէտք տեսնուած էր Ն. Վեհափառութեան մատուցուած առաջին խնդրագրոյ մը վրայ։ Ստորագրեալք կը յարեն թէ այս յապաղումէն ծագելիք վնասները պէտք չէ որ առանց փոխարինութեան մնան, և թէ, ի պատեհ ժամու և տեղւոյ, իրենց պահանջումները պիտի ընեն, ըստ որում վերջին անգամ Բ. Դրան և ռուսական դեսպանատան միջեւ գոյացեալ համաձայնութեամբ իրաւունք պիտի ունենան իրենց վնասուց հատուցումի պահանջելու օսմ. կայս. կառավարութենէն և կամ պնդելու որ Այ-Սոֆէիանոսի դաշնագրով որոշեալ գումար ամբողջովին վճարուի։ Ստորագրեալք կը յիշեցուներն թէ մէկ անգամ միայն վճարում եղած էր իրենց այդ համաձայնութենէն ի վեր, որ սակայն կը տրամադրէ թէ իրենց պահանջից մեծաքանակ զեղչման վրայ, պահանջատերք պարտին կանոնաւորապէս, որոշեալ թուականին, ստանալ իրենց վճարումն, եւ թէ հետեւաբար երկու վճարմունք առկախ կը մնան այժմ, մին մէկուէս տարիէ ի վեր եւ միւսը մէկ տարիէ ի վեր, եւ խնդրագիրը կը վերջանէն Զարին ուշադրութիւնն հայցելով այն կացութեան վրայ յոր մատնուած են։ Ըստ Ֆոռ. այս է ամփոփումն յիշեալ խնդրագրոյն որ մայրաքաղաքիս ծանօթ փաստաբանաց միոյն ձեռամբ խմբագրուած եղեր։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹ ՄԸ

Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ Մավրոյէնի փաշայի նախաձեռնութեամբ գիտական նոր հանդէս մը հրատարակելի սկսաւ Լրագիր Հիւանդանոցաց (Կազէթ-էսէ-Օբիէս) անուամբ։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, սոյն օգտակար հրատարակութեան ծախուց մեծագոյն մասը պիտի վճարուի կառավարութեան գանձէն։ Այս հանդէս կը հրատարակուի ձեռամբ կայս. բժշկական ընկերութեան։ Վարչութիւնն յանձնուած է գնդապետ Լամպերի պէյի, սնօրէն Պէլլէրպէյի զինուորական հիւանդանոցին։ գանձապետն է Տօրթոր Սիմոն էֆ. Սեղբոսեան եւ թարգմանիչը՝ Տօրթոր Եանքօ էֆ. Հիսէլին Հագգը պէյ եւ Նուրէտտին Մահմուտ էֆէնտի։

— —

ԲԱԴԱՆԴԻ ՏՈՒՐՔԸ

Հակառակ այն դժուարութեանց զորս յարուցած էր թուրքիաբնակ օտար հպատակներէն բադանդի տուրքը առնլու ծրագիրը, ներքին գործոց նախարարութիւնն և տրոց վարչութիւնն հրաւիրած են գաւառային իշխանութիւնները՝ դադրեցնել էռաֆ ընչերեցիի տուրքն որ ցարդ կառնուէր վաճառականներէն և անոնց տեղ հաստատել բադանդի տուրքն որ բոլոր արհեստաւորաց և վաճառականաց հասոյթից կը պատկանի, ըստ օրինի որոշեալ համեմատութեամբ։ Այս հրաման չէր պատկաներ օտար հպատակաց որք բադանդի տուրքէ ազատ են մինչեւ այն օրն յորում համաձայնութիւն գոյանայ այդ մասին Բ. Դրան և դեսպանատան միջեւ։ Այդ տուրքէն ազատ չեն սակայն պարսիկ և հելլէն հպատակք որք, ըստ դաշնագրոց, օսմանեան հպատակաց նման ենթարկեալ են ամէն տրոց։ Հետեւաբար գաւառական իշխանութիւնք սկսած են բադանդի տուրք առնուլ օսմ. հպատակ ժողովրդեան ամէն դասակարգերէն ինչպէս նաեւ պարսիկ և հելլէն հպատակներէն։ Սակայն այս վերջինք, որոց մէկ մասը ցարդ արհեստապետական տուրք միայն կը վճարէին, չեն ուզեր անոր տեղ բադանդ վճարել այժմ։ Հելլէն փաստաբանք, բժիշկք և սեղանաւորք որք ազատ էին արհեստապետական, այսինքն ընչերեցի տուրքէն, բացարձակապէս կը մերժեն այժմ բադանդ վճարել, սակայն, հակառակ ասոնց բողոքանաց, գաւառական իշխանութիւնք կէտ առ կէտ գործադրելով իրենց ստացած հրամանները, կ'ուզեն գանձել բադանդի տուրքը։ Իրմիրի և այլ բազմայոյն քաղաքաց հելլենական հիւպատոսք այս առթիւ բողոք ուղղած են կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան, խնդրելով որ իրենց իրաւասութեան ներքեւ գտնուող անձինք ազատ լինին բադանդի տուրքէ, մինչեւ որ այս տնօրինութիւն ընդհանրանայ բոլոր օտար հպատակաց վրայ։ Դեսպանատունն այս խնդրանաց ոյժ տուած է արտաքին գործոց նախարարութեան մօտ, սակայն կ'երեւի թէ այս վերջինը մերժողական պատասխան կուտայ, յայտնելով թէ միջազգային դաշնագրութիւնք այս մասին բացորոշ տրամադրութիւն մը կը պարունակեն ի մասին պարսիկ և հելլէն հպատակաց։ Բ. Դուռն ի մեծոյ պիտի ձեռնարկէ մայրաքաղաքիս մէջ ևս բադանդի տուրքը գանձել տալու որ յետձգուած էր ցարդ ինչ ինչ տեղական պատճառներով։ Այս մասին մի միայն տնօրէնի մը, քարտուղարաց և հաւաքիչ պաշտօնէից անուանման գործը կը մնայ։

Համի կառավարիչ անուանեցաւ Դոնիայի կեդրոնական նախկին կառավարիչ Շաբիր էֆէնտի։

— —

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Երլոբզի պալատն շրջակայ զինուորական հիւանդանոցին բժիշկներէն գնդապետ Ազիզ պէյի և տեղակալ-գնդապետ Բաշիտ պէյի։

— —

Ներքին գործոց Վեհմ. նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունէր քննել ոսոիկանաց բարեկարգութեան և առաջ եղած կանոնագրոյ բարեփոխութեան խնդիրն, երեկ ի նիստ դումարելով իւր աշխատութիւնն աւարտեց և տեղեկագիրն ի մեծոյ պիտի մատուցանէ բարձրագոյն իշխանութեան։

—Պարսկական կառավարութիւնն Աբէբէական և Աֆխոնոս պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրեց Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Էմին պէյի։

— Երբարերէն Թէլէգրաֆ լրագիրը բարձրագոյն հրամանաւ դադրման դատապարտուած է անպայման կերպիւ, իւր ինչ ինչ անպատշաճ հրատարակութեանց համար։

—Տուրաճէն հեռագիր մը հասած է ի Բ. Դուռն որ շնորհակալութիւն կը յայտնէ տեղւոյն Նախագիր կառավարիչ Մէհմէտ փաշայի պաշտօնանկութեան առթիւ՝ որոյ պաշտօնավարութեան նկատմամբ յաճախ բողոքուած էր։ Հեռագիրը կը յարէ թէ Մէհմէտ փաշայի ապօրէն ընթացքէն ցնցուած անհատք արդէն դատ բացած են նորա դէմ։

—Անգլիական գեղապանուհի Լէտի Հուադ երեկ առաւօտ դեսպանատան պահակ Իսմէթ չաղնուով Մուսանեա ուղեւորեցաւ ուստից Պրատա պիտի երթայ պտոյտ մ'ընելու։ Լէտի Հուադի կընկերանան իւր դուստրը, Տիկին Էրսարջօ, Օր. Պալաչեանց, Պառոն Մայէր, Պ. Մաքսիմոֆ, Պ. Բէնչ և այլք։ Դեսպանուհին և իւր ուղեկիցք կիսրակէ օրը պիտի վերադառնան։

—Առեւտրական դատարանի նորընտիր առաջին նախագահ Իզզէդ պէյ երեկ առաջին անգամ լինելով նախագահեց յիշեալ դատարանին ուր ինչպէս յայտնի է օսմանեան և օտար հպատակաց միջև ծագած դատերը կը տեսնուին։

—Մավրէրի հրացանաց փամփուշտներու պատրաստութեան համար պէտք եղած գումարը կը հասնի 760,000 ոսկւոյ որ մաս առ մաս պիտի վճարուի քանի որ մէկ կողմէ փամփուշտները բերուին. ասոնցմէ քանի մը մնացուկ կ. Պոլիս բերուած են արդէն և Սպարապետի Դրան յանձնուած։ Մասնագիտաց յանձնաժողով մ'ի մօտոյ փորձեր պիտի կատարէ ցարդ յանձնուած Մավրէրի հրացանաց վրայ։ Եթէ այդ փորձեր ինքնալ պայմանագրոյն համապատասխանող արդիւնք տան, պիտի հեռագրուի ի Դերմանիա որ առաջ տանին փամփուշտներու պատրաստութիւնը։ Մավրէրի նոր հրացանաց առաջին մասերը Մակեդոնիոյ, Եանեալի և Ադրիանուպոլսոյ ջօրաբանակաց գործածութեան յատկացեալ են։

—Երէկ մայրաքաղաքս Ժամանեց Ռուսիոյ կրթական նախարարութեան խորհրդական Պ. Եօրկի։

—Ռուսական հիւպատոսարանի նախորդ քարտուղար Պ. Նիքոլա Սուխոդին Սինոպ ուղեւորեցաւ ուր դեհիւպատոս անուանուած է։

—Երմոնական նախարարութեան կողմէ Էվգաֆի նախարարութեան հաստատեալ գանձման տնօրէն Միւմդաղ էֆ. Հալէպ, և նոյն նախարարութեան վարչական ժողովոյ անդամներէն Ֆարգ պէյ Ատանա պիտի ուղեւորի հրսկելու համար տասանորդական տրոց վարձակալութեան տուրուելու գործին։

—Թէրիգութեան աստիճան տրուեցաւ երկրորդ օրաքանակի պահեստի զօրաց 33 րդ կիսաբաժնին Լիվա Հիւսէյն Հիւսնի փաշայի։

—Սիրբէֆիի երկաթուղւոյ կայարանի գրագիրներէ մէկոյն սպասուհոյն եղբայր՝ 20 տարեկան երիտասարդ մը՝ երէկ գիշեր ատրճանակի հարուածով մը վերջ տուաւ իւր կեանց ի Միրբաղոյ, երկաթուղւոյ կայարանին մօտ տան մը մէջ։

—Անգլիական գեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Ռօպէր Գիէնէտի իւր կնոջ հետ Անգլիա ուղեւորեցաւ ուր պիտի անցուցանէ ամրան եղանակը։

—Զմիւռնիայէն Թուրէյի ուղղեալ նամակ մը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ Դարատան Անտրէայի ձերբակալման վրայ։

«Դարատան Անտրէան խոկութիւնն հաստատող վկայից թիւը ցարդ երեսունի յանգած է այլևս աւազակապետն ուրանալու բոլոր միջոցներէն զուրկ կը գտնուի։

«Դարատան Անտրէա մուրացկանի հագուստով աչքն ակնոց դրած և երկու աչքը կոյր մարդու մ'ընկերութեամբ կը շրջէր գաւառակաց և գիւղերու մէջ։ Աւազակապետն երբ հարուստ վաճառականի մը հանդիպէր, զայն իւր արդէն պատրաստած ընկերներուն կը յանձնէր և ինք կը շարունակէր մուրալ։ Այս կերպիւ իւր շրջած գաւառներու իշխանութեանց տրամադրութիւնը կը հասկնար և սատանայէ մ'աւելի ճարպիկութեամբ այսչափ տարիներ կապատակէր առանց ձերբակալուելու։

«Դարատան Անտրէա Ա.յասուլուկի տոնավաճառն օրը ձերբակալուեցաւ, երբ երկաթուղի կը նստէր։ Աւազակապետը նոյն օրն ուղած էր դարձեալ մարդ մը յափշտակել սակայն ոստիկանութեան խիստ հսկողութիւնն արգելը եղած էր իւր շահատակութեան։ Ոստիկանք նորա վարմունքէն կասկածելով ձերբակալեցին և Զմիւռնիա տարին զայն։ Դարատան Անտրէան երկու ընկերակիցներն ևս արդէն ձերբակալուած էին Զմիւռնիոյ մէջ։ Զմիւռնիոյ շրջակայ քաղաքներէն ևս կեդրոնը բերուեցան տասն անձինք որք աւազակապետին կողմէ առեւնագրուած էին։ Սորա հարցաքննիչ դատաւորաց պաշտօնատունը տարուեցան Դարատան Անտրէայի խոկութիւնն հաստատելու համար։

«Ինչպէս կը յիշուի, երեք տարի առաջ Դարատան Անտրէան կարծուելով ուրիշ աւազակ մը ձերբակալուած էր։ Ցոյն մամուլը ծանուցած էր թէ Դարատան Անտրէան Աթէնքի մէջ բանտարկուած է։ Հելլենական կառավարութիւնն ալ Դարատան Անտրէայի լուսանկարը ղրկած էր իւր Զմիւռնիոյ հիւպատոսին։ Արդ, այս անգամ տեղական կառավարութիւնը բերել տուաւ այդ լուսանկարը եւ ի ներկայութեան հիւպատոսարանի թարգմանին եւ այլոց հաստատուեցաւ թէ այժմ ձերբակալուած աւաղակապետը բուն իսկ Դարատան Անտրէան է։

—Երէկ մայրաքաղաքս Ժամանեցին Թերիզ Թէվֆիզ փաշա և Թիդանօթանձիզ զօրաց տեղակալ-գնդապետ Հիւսէին պէյ որք Պերլին գնացած էին քննելու համար ի հաշիւ կայս. կառավարութեան Գերմանիա յանձնարարեալ Մաւզերեան հրացանները։

—Նախընթաց գիշեր Իսկիւտարի շուկայն խէյալ կայուած փուռին մէջ աշխատող Յովհաննէս անուն գործաւոր մը յանկարծամահ եղաւ։ Բժշկան քննութիւնք հաստատեցին թէ Յովհաննէս սրտի հիւանդութենէ մեռած է։

ՊՐԷԶԻԼ

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕՐ

Զբ ծախուած տոմսերն, եթէ երեք ճեան, վաղուան թղթատարով եւ պիտի ղրկուին։

Մէն մի վիճակահանութեան մեծ բանի պիտի հեռագրուի հոս մայիս 27ին։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԶԳԱՆՍ ՀԱՂԱՍ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 19 մայիս

Հանրապետութեան նախագահը խորհրդակցեցաւ Շերակրյտի և Երեսփոխանաց ժողովոյ նախագահներուն հետ նախարարական տագնապին վրայ։ Այսպէս տեսնացաւ Պ. Ֆրիսոնի և Երմոնացոյցի Ճանճեանց-ոյնոյ նախագահ Պ. Ռուվիէի և ուրիշ քանի մը քաղաքական անձանց հետ։ Այսօր պիտի խորհրդակցի Պ. ոը Ֆրէսինէի հետ։

Բարիզ, 19 մայիս

Տեղս կը կարծէ թէ Պ. ոը Ֆրէսինէի պիտի ընդունի կազմել նոր նախարարութիւնը, որ չը պիտի պարունակէ Պ. Կոմպէի նախարարութեան ոչ մէկ անդամը։

Բերլերսպուրգ 18 մայիս

Զարն եւ կայսերական ընտանիքն երեկ Նովոչէրքասք հասան, ուր հանդիսաւոր ընդունելութիւն մը գտան։

Սերպոյոյ Նաթալի թագուհին և գանձապետ իշխանն այսօր Օռէնա հասան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

3 ամեայ ոսկեղրայի վրայ (պանք.քայի)	.....	111 1/2
3 » » » (վճռ.դիմն)	.....	111 1/2
3 Բարիզի » (պանք.քայի)	.....	22 70
3 » » » (վճռ.դիմն)	.....	22 77 1/2

Օսմանեան Բոնսօլիտ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մնաց. 9 Սերի		15 12
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 12
Բերայի մէջ	»	— —
Ա.ռաւօտուն բացուելուս	»	15 12
Բարձրագոյն գին	»	15 12
Նուազագոյն »	»	15 11
Կէս օրին	»	15 11

ԻՍԹԵՂՐԱԶԸ ՏԱԵԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	40 3
Ա.յս առաւօտ	40 3
Կէս օր	40

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	A Սերի		23 20
» 1862)			
» 1860)			
» 1863) B	»		14 6
» 1872)			
» 1865)			
» 1869) C	»	0.	15 12
» 1873)			

Ինսիթիւթ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուելուս.....	(Գ. կ.)	83
Այս առաւոտ բացուելուս.....	»	83
Կէս օրին		83

ԲԱԺՆԵՑՈՒՄՔ

Օսմանեան Վէնէրալ.....	Ա.Գէլ Լ.Ը.		4 1
Բրեսլի վէնէրալ.....	Օսմ.	»	6 32
Պանք տը Գոնս	»	»	5 15
Սա.ս. Շանտ է վայէօր.....	»	»	3 35
Թրամուէյ.....	»	»	297 1/2
Բանվելի երկաթուղի	ֆր.		33 1/2
Օպիլիսարեան տը Բրիօրիեթ	»		—
ԲանՆեթուղի Լաբիսմի	»		78

Ընթացք Դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	...	100
20 ֆրանսքնոց	»	...	88 17
Անգլիական ոսկի	»	...	111 10
Բոլ. Խմէերիալ	»	...	90 34
Ֆրիսից	»	...	51 22
Ռուպլի թղթադրամ	»	...	10 6
» արծաթի	»	...	75
Ցիսորին	»	...	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	...	107 96
Վիէննոյ	»	...	102 25
Հինգնոյ	»	...	102 25
Մէճիտիէ	»	...	98 10
Թասքիսի	»	...	17 5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 19 Մայիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. բոնսոլիտ			103 3/16
Օսմն. »	Սերի Գ.	բացուելուս	13 3/4
» »	»	գոցուելուս	13 3/4
» »	»	Ա.	22 1/2
» »	»	Բ.	13 7/8
» »	»	Գ.	13

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ապրիլ ամսոյ նուիրատուաց անունները.

Արապկիրցի հանգուցեալ բարեյիշատակ Եկաւեան Մ. Յովհաննէս աղա, ի կենդանութեան երեք հազար ղրշ գումար մը կը-տակած լինելով Հաստատութեանս, ամբողջովին ստացանք ի ձեռն Մեծ. Համազասպ էֆէնտիի Պալարեան՝ ղ. 3,000. Գ. Ն. Շիշմանեան 216. Տիկին Մ. Գաբրիէլ Շամլեան՝ ձեռամբ Արժ. Տ. Արիստակէս Քհնի. ի Ճիզմէճեան 108. Մ. Աւետիս Սանտալճեան խնդրոյ մ'ամբիս 108. Բարեսէր ոմն՝ ձեռամբ Յարութիւն էֆ. ի Սամանճեան 100. Ոսկեան Փարթամեան 100. Ցակոբ Սրմաքէշեան 60. Սաղաղիկ Զինճիրճեան 56. Մ. Յարութիւն Արխանեան 40. Աստուածատուր Հիւսանց 40. Մ. Յարութիւն Բարակաճան 23 ½. Տիրգրան Յարութիւնեանի սրճարանի հայագին փեսրուար ամսոյ 20. Մ. Աստուր 20. Գրիգոր Խաչատուրեան 20. Մկրտիչ Եէկէնեան 20։ Գումար ղ 3.931 ½։

Գումգաբուի ձկնորս խանութպան եղբայրներէ հաւաքեալ ձեռամբ ուստապարը Մ. Մըկոր աղայի՝ 57 օխա ձուկ (քօլեօզ), 15 հատ հաւ, 310 հատ հաւկիթ, 106 հատ լիմոն, 1 սնտուկ չէհրիյէ, մէկ կողով խոյլականջ։

Բերայի ձկնորս խանութպան եղբայրներէ հաւաքեալ ձեռամբ Յովհաննէս աղայի Թավրլեան՝ 100 օխա ձուկ (քօլեօզ), 15 հատ հաւ, 310 հատ հաւկիթ, 106 հատ լիմոն, 1 սնտուկ չէհրիյէ, մէկ կողով խոյլականջ։

Բերայի ձկնորս խանութպան եղբայրներէ հաւաքեալ ձեռամբ Յովհաննէս աղայի Թավրլեան՝ 100 օխա ձուկ (քօլեօզ)։

Անգ իոյ Պանքայի սենեկապետ Սեբաստացի Թավրլը Ոսկեան՝ 1 ոչխար։

Իսկիւտար բնակեալ հացագործ Մ. Յարութիւն Արխանեան՝ 1 հորթ։

Պօղոս Ագիէեան՝ 15 հատ հաւկիթ։

Բարեպաշտ ոմն՝ 1 տակառ գինի, 4 հատ ածելի, 1 հատ քսրը, 43 հատ պանտաֆ, 2 կազ ֆիլինքէ, 1 բաքէթի կազ իտոֆիորմէ, 1 բա. էթի քօդոն ֆիլինքէ։

Հաստատութեանս խոհարար Նազարէթ Արապեան՝ 1 գառն, 10 օխա ապուխտ։

Բարսեղ Սիմանգուլեան՝ 11 զոյգ հողաթաղ, 15 տուզինա թաշիկնակ։

Բարեսէր ոմն՝ 1 սամովար՝ իր գործիքներ ոմն, 1 պաֆիօն նարիկէ, 2 մարխուտ, 8 բաքէթ ծաղիկներ։

Գուանիկ Գալֆիեան, ըստ իւր բարի սովորութեան այս տարի ևս 15 զոյգ կօշիկ։

Եղիա Քիւպարեան, ըստ իւր բարի սովորութեան այս տարի ևս 1 զոյգ ֆօթին։

Բարեսէր ոմն՝ 10 օխա ապուխտ։

Եազմաճի ապ. Եստատուրներէ հաւաքեալ՝ ձեռամբ Քեահեա Կիւլպեսէր աղայի՝ 196 հատ եպմա։

Բարեսէր ոմն՝ երկու հատ ժամացոյց (օթուրմա)։

Հ. Սերոբէ Տէրվիշեան՝ 1 օրինակ «Լեզու» ուսումնասիրի։

Աբրահամ Մատիէոսեան՝ 12 օրինակ «Կանոնք ընդհերցանութեան օսմ. լեզուի»։

Սեբաստացի Տ. Գարեգին Քհնյ. Գ. Յովակիմեան՝ 3 օրինակ «Պարտաճանաչութիւն»։

ի Դիմաց Հոգաբ. Ազգ. Հիւանդ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. ՓԻՆԷՐՃԵԱՆ ՄԻՒՌ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԻԶՄԻՏ, 28 Ապրիլ

Վիճակիս նորընտիր կառավարիչ Վսեմ. Սէլիմ Սըրրի փաշա ամսոյս 19, կիւրակէ օր ժամը 3ի առեւտիները քաղաքիս ոստիկանապետ Մահմուտ պէյի հետ փոխադարձ այցելութեան եկաւ Ազգ. Առաջնորդարան. վիճակիս Առաջնորդ Գեր. Տ. Ստեփաննոս Ս. Եպիսկոպոս գիւղերէն հովուութեան գացած ըլլալով, Արմաշու վանահայր Գեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկոպոսէ, քահանայից դասէ և Ազգ. պաշտօնական մարմնէ խիստ փառաւոր եւ արժանավայել կերպիւ ընդունուեցաւ։ Վսեմ. կառավարիչ փաշան գրեթէ ժամու մը չափ Առաջնորդարան մնալով խօսակցեցաւ շատ նիւթերու վրայ, մասնաւորապէս կրթութեան եւ քաղաքիս ու շրջակայից խմբագրեալ եւ զարգացեալ ազգայնոց վրայօք եւ մեծ յոյսեր յայտնեց քաղաքիս վաճառականութեան յեսադիմութեան մասին. դարձին եկեղեցի իջաւ և ամէն կողմ շրջելով եկեղեցւոյն խիստ հաւնեցաւ ու իրեն եղած սիրալիր ընդունելութենէն խիստ գոհ մնալով մեկնեցաւ։

Երկուշաբթի օր, ապրիլ 20ին, խիստ չքեղ կերպով կատարուեցաւ տեղւոյս հասարակային նոքարարոյց հոյակապ Խաչվերի մարմնոյն բացման հանդէսը, ներկայութեամբ Վսեմ. Կառավարիչ փաշային, զինուորական հրամանատար Սաատէթտին փաշային՝ իր ստորակարգեալց հետ, դատաւորին և կառավարական բոլոր պաշտօնէից և խուռն բազմութիւն ժողովրդեան։ Սոյն դպրոցին բացման հանդիսին համար կանուխէն բոլոր ազգայ գլխաւորաց պաշտօնական հրաւէր եկած ըլլալով, Գեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկոպոս, քահանայք և Թաղ. Խորհրդոյ Մեծ. անդամք եւ երեւելի ազգին և երեսունի չափ երգեցիկ մանկունք դպրեսաւորեալ ներկայ գտնուեցան։

(Այս պ. նամակագիրը յիշեալ բացման հանդիսին նկարագրութեան կը նուիրէ մի քանի տողեր, զորս աւելորդ կը համարինք հրատարակել, որովհետեւ տեղւոյն Թաղական խորհրդոյ Դիւանին ստորագրութեամբ յիշեալ հանդիսին մանրամասն նկարագիրն խմբագրութեանս ղրկուած լինելով, կը հրատարակենք ի տարեւ։)

Նոյն օրը, քաղաքիս Սարայ-Պաղչէսի ըսուած տեղն խճուղեաց սկզբնաւորութիւնն եղաւ որ պիտի շինուի մինչ քաղաքիս ծայրը Բակ ըսուած տեղն։

Երեքշաբթի օր, ապրիլ 21, քաղաքիս հաշուական ընկերակցութեամբ Խարբէի Ժողովոյ անդամ Բէյօսէ գատէ Հաճի Մէհմէտ էֆէնտիի եւ Մէքթէպլը Բիւշիէֆի դպրատուն Հաֆիզ Ասլան էֆէնտիի և Մէարիֆի գանձապետ էֆէնտիի Ազգ. վարժարանը գալով, իրենց պէտք եղած յարգանքներն ալ գտնելէ վերջ, թէ՝ մանչոց եւ թէ՝ աղջկանց վարժարանները պտըտեցան և տղայոց ինչ ինչ հարցաքննութիւններ ընելէ ետքը, դպրոցաց մէջ տիրած բարգաւաքութենէն վերջին ծայր գոհ եւ զուարթ մեկնեցան, աշակերտաց եւ աշակերտուհեաց ամէն մէկուն մէկ մէկ եւ դասատուաց տասնական քսանական դահեկան բաժնելով։

Կարծեմ թէ այս տակը տեղւոյս Մէարիֆի կողմանէ բաժնուած է հրամանաւ Վսեմ. կառավարիչ փաշային։

Հաշուական և իւր ընկերակիցք Ազգ. վարժարանը եկած պահուն Բաղտասեան Մ. Դաւիթ աղայի որդի Պ. Կարապետ 13-14 տարեկան պատանին տակերէն ճառ մը կարդաց, որուն իմաստն էր մոգիանք փան կենաց Վեհ. Կայսեր, նախարարաց և նորընտիր կառավարիչ փաշային և բարի գալուստ հիւրերուն։

Առ այժմ նոր բացուած վարժարանը կը յաճախեն 3 հայ պատանիք և չորս տաճիկ պատանիք։ յոյս կայ թէ օր օրի աշակերտաց թիւը պիտի աւելնայ։ դպրոցն ունի առ այժմ երեք դասատու, անօրէն, արբաբերէնի և տաճկերէնի դասատու, գեղագրութեան եւ գծագրութեան դասատու։

* * *

Աւասիկ Թաղ. Խորհրդոյ նամակը։

Ցայսմիկ է անշուշտ որ Նիկոմիդիոյ վիճակի կառավարչանիստ համանուն քաղաքիս մէջ պետական համազգային բարձրագոյն վարժարանի մը հիմնարկութիւնն եղած էր ասոի իբր երկու տարւոյ չափ ժամանակ յառաջ։

Այս անգամ շինութիւնն աւարտած լինելով բարձրագոյնը մեծավայելուչ, և հարկ եղած ներքին պատրաստութիւնքն ևս տեսնուած լինելով ամսոյս 20ին. երկուշաբթի օրն որոշուած էր բացման հանդէսը կատարել նորակառոյց վարժարանին միջնայարքի սրահին մէջ։ Նոյն օր ըստ մանաւոր հրաւիրանաց՝ հանդիսին մասնակցութեան փութացած էին Ազգ. վարժարանի բարեշան ուսուցիչք և երգեցիկ աշակերտք ընդ առաջնորդութեամբ գերապատիւ Տ. Խորէն Վանահայր Սրբազանի, Արժ. քահանայ Հարց, երեւելիս ազգային Ժողովոյ Ատենապետ էֆէնտիի, Թաղ. Խորհրդոյս, Պատ. Հոգաբարձութեան և Ազգ. երեւելեաց։ Նորին Սրբազնութիւնն հանդիսին մէջ կը ներկայացնէր նաև վիճակիս սիրեցեալ Առաջնորդ Գեր. Տ. Ստեփաննոս Սրբազան Հայրը, որ բաւական ժամանակէ ի վեր թեմորէից հոգեւոր այցելութեան ելած է։

Սոյն հանդիսին մասնակցած էին նաև Տաճիկ, Յոյն և Հրեայ վարժարանաց աշակերտք իրենց Պատ. ուսուցիչներովն։

Որոշեալ ժամուն հանդէսը բացուեցաւ ի ներկայութեան յիշատակեալ Ազգ. պաշտօնական մարմնոց, նորընտիր կառավարիչ Վսեմ. Սէլիմ Սըրրի փաշայի, ոստիկանապետ Վսեմ. Սաատէթտին փաշայի, Ընդհ. դատաւորին, Մէարիֆի Պատ. Անդամոց կառավարական բարձրատիճան-քաղաքային և զինուորական պաշտօնատարաց, և ամէն ազգէ յոգնաւոռն բազմութեան։

Նախ ըստ սովորութեան, Մէարիֆի էֆէնտիին կողմանէ եռանդուն և երկարաւուռ ազօթք մը կատարուեցաւ վասն անգին կենաց և բարօրութեան մեր առատաձիր Վեհապետին, և վասն բարեյաջող յաջողութեան սոյն կրթական յարկին։ Սոյն ջերմեռանդն ազօթից ի սրտէ կը ձայնակցէին քրիստոնեայ և իսլամ բազմութիւնք, յոտին կանգնած լռին և բազմատարած, և կ'ընդմիջէին զայն խորաբուղխ աղաղնեալով։

Յետոյ բեմն ելնելով վարժարանին Տնօրէնն, իւր տեսչութեան յանձնուած սոյն համազգային դպրոցին կատարելիք դերը բացատրեց, աւելցնելով միանգամայն թէ այս շէնքն այն առեն կրնայ իւր նպատակին ծառայած լինել երբ աշակերտաց սիրայօժար աշխատութիւնն ևս միանայ իւրեանց և պաշտօնակցայ ջանքերուն հետ։

Նոյնպէս հետդհետէ ճառախօսեցին Ազգ. վարժարանի առաջնակարգ աշակերտներէ Պ. Հրաչեայ Ա. Աբրահամեան, Բիւշիւի աշակերտներէն մի պատանեակ Թուրք լեզուաւ, և Յոյն վարժարանի ուսուցիչներէն մին Յոյն լեզուաւ, յորոց առաջինը գեղարուիկ կերպիւ գրուատեց Վեհ. Սուլթանին ուսումնասիրութիւնն, որոյ ապացոյց նկատեց, ի մէջ այլոց, սոյն բարձրագոյն վարժարանի կառուցումը։

Հուսկ յետոյ Քաղաքիս Ազգ. Առաջնորդարանի քարտուղար և Հայ. Վարժարանի Ընդհ. դաստիարակ բարեշնորհ Տիրացու Յակոբ Ա. սարկաւագ Փիլիզեան (ձեռնասուն Գեր. Առաջնորդ Սրբազան Հօր) բեմն ելնելով Թուրքերէն լեզուաւ բացատրեց ուսման կարեւորութիւնն և մասնաւորելով իւր խօսքն նորա կառոյց վարժարանին վերայ՝ նեղութեց զայն իւր պատկերացումը Օգոստափառ Ինքնակալին ուսումնասիրական լուսափայլ ջանից և Հայրական հոգածութեան, զորս կը տած է միշտ Ն. Կ. Վեհափառութիւն եղական ազատամտութեամբ իւր համօրէն հպատակաց նկատմամբ, առանց կրօնի և ազգի խտրութեան։ Սոյն կրթական հարկը ներկայացոյց իւր առատահոս մի ազբերակն ուստի պիտի վայելեն կշտացնեալ ամէն անոնք որք ծարաւի են ուսման, և իւր ջան մեծամեծաց, ուստի կարօտ եղողներն իրենց միտքն պիտի լուսազարդեն։

Ապա շնորհաւորեց աշակերտներն այսօրինակ շէնքի մը բարիքները վայելելու կոչուած լինելնուն համար։

Յետոյ նախորդ կառավարչին անձնուէր հոգածութիւնն սոյն վարժարանի կառուցման մասին, և արդի կառավարիչ Վսեմ. փաշային ջանից և տնօրինութեանց համակերպիլ յանձնարարեց համարէն վիճակայնոց։

Ի վերջոյ եռանդուն բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն բարեբաստիկ կենաց և երջանիկ արեւշատութեան օսմանեան մեծազօր կայսեր, և վասն անմրցելի պահպանման իւր ահեղաշուք և մեծամեծ զահուն։

Նոյնպէս նորընտիր Միւթէսարրիֆի փաշային բարի գիտաւորութեանց յաջողութեամբ պրակումը մաղթեց։

Բոլոր ներկայք երկայնատեւ ծափահարութեամբ պատասխանեցին սոյն ճոռաքսօսութեան։

Աւելորդ է յիշել թէ հանդիսին սկզբնաւորութենէն մինչեւ վերջը ճառընդմէջ փոփոխակի երգեր կ'եղանակուէին սրտառուչ կերպիւ Հայ, Թուրք, Յոյն և Հրեայ երգեցիկներու կողմանէ, բոլորն ալ ծնունդ մեր առատագութ վեհապետին, ինչպէս նաեւ հարիւրաւոր անմեղ մանուկներու բազմութիւն մը անդադար «Փառաշնորհ Յաղ Եաշա» աղաղակներով օդը կը թնդացնէր։

Պէտք է յիշել ասոնօր թէ յաւարտ հանդիսին ամէն ազգի վարժարանաց աշակերտներուն զատ զատ դրամական նուիրատուութիւնք եղան հրամանաւ Վսեմ. Միւթէսարրիֆ փաշային։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Նիկոմիդիա Քաղաքիս
Ատենադպիր Ատենապետ
ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՂՏՆ. Ռ. Կ. ԴԱՊԱՍԱՐԱԼԵԱՆ

ՔԱՐԻՒՂՈՎ ԳՈՐԾԱԾԵԼԻ ՎԱՌԱՐԱՆՔ

ՈՒՄԹԸԸՐ, 4 մայիս

Ամրան սաստիկ ջերմութեան ժամանակ, երբ Ֆաշրէնհայթի ջերմաչափը շուքին մէջ 100 կամ 110 աստիճան տաքութիւն ցոյց կուտայ, տուներու մէջ հանքածուխով գործածելի վառարանք գրեթէ անտանելի կ'ըլլան. 25 տարիներէ ի վեր քարիւղով գործածելի վառարանք ի հանդէս բերուած են այս երկրին մէջ, մասնաւորապէս ամրան եղանակին գործածելու նպատակաւ, որոյմով քիչ ժամանակի մէջ առանց հոտի և առանց մուխի հարկ եղած ճաշը պատրաստել կարելի ըլլայ. և այս ալ հանքածուխի հարկ եղած ծախուց մէկ երրորդովը միայն։ Քարիւղով գործածելի վառարանաց տեսակներն յոյժ բազմաթիւ են, որոց եթէ մին զմիւսը կը գերազանցէ մասնաւոր մի գործածութեան մասին, առ հասարակ բոլորն ալ ամենակատարեալ վիճակի մը վերածուած չեն դեռ, հետեւապէս հրապարակին վրայ տեսնուած կամ լրագրաց մէջ ծանուցուած վառարաններուն 90 առ 100 հեռի են գոհացուցիչ լինելէ. այսու ամենայնիւ, տարիներէ ի վեր մեր անձնական փորձառութեամբ համոզուած ենք թէ քարիւղի վառարանք մեծ ծառայութիւն ընելու կոչուած են մարդկութեան, մանաւանդ տաք երկիրներու կամ ածուխէ և փայտէ զուրկ երկիրներու մէջ։

Վերջին մի քանի շաբաթներու մէջ հրապարակին վրայ կ'երեւնայ մի նոր տեսակ քարիւղի վառարան՝ որուն թէ՛ շէնքն հիանալի է և թէ ըրած ծառայութիւնը զարմանալի։ Սոյն վառարան կէս ժամու մէջ իւր հասարակ կանթեղովն և միայն մէկ օխայի չափ իւղով վառարանին ամէն կողմերն հաւասարապէս 350 աստիճան ջերմութիւն առաջ կը բերէ (պարզ ջուրը 212 աստիճանի հասած ժամակ եռալ կ'սկսի), պահելով սոյն ջերմութիւնն 2 ժամէ աւելի. 10 կամ 15 լիտր կշռող եղան ապուխտը մէկ ժամու մէջ ամենակատարեալ կերպով կը խորովէ, միմիայն 7 փարայի քարիւղ վառելով։ Վառարանն ունի յատուկ տեղ հաց եփելու, միս խորովելու, ջուր եռացնելու, և ն. այս վերջնոց յատուկ տեղին ջերմութիւնը մինչեւ 450 աստիճանի հանել կարելի է. մի դուռ բանալով կամ բանալի մը դարձնելով. Քարիւղի վառարաններու մի գերագոյն առաւելութիւնն ևս սա է թէ սոյն վառարանք չարժական են, ծխնելոյզի պէտք չունին և հաղիւ 2 օխա կը կշռեն։ Ցան մը մէջ ամէն սենեկի կրնան յարմարիլ. վառնգէ ազատ և մաքուր են, քանի որ կանթեղի մուխն և կամ ճաշերու բուրած հոտը բոլորն ալ այրելու միջոցները գտնուած են։

Զեռք կարծեր թէ ամբողջ Միացեալ Նահանգաց մէջ կը գտնուի ընտանիք մը որ իւր տան մէջ չգործածէ քարիւղի վառարան. մինչեւ իսկ մեր գաւառացի հայ պանդուխտք մեծ հաճութիւն կ'զգան զայն գործածելով, այնչափ դիւրին և այնչափ կոկիկ են ադոնք։ Մեր նկարագրած վառարանի հնարիչն հետեւեալ կերպով կը գրէ Պոսթոնի լրագրաց.

«...Տասն և ութ անձանց մասնաւոր հրաւէր ղրկեցի դալ առ իս, նորահնար վառարանիս հրաշալիքներուն ականատես լինելու համար։ Կէս օրուան ճաշ պիտի տայի, ուստի հրաւիրեալք ժամը 11ին ներկայ լինելու էին տանս մէջ։ Տասն-մէկը (կէս օրէն մէկ ժամ առաջ) հինգ բոպէ անցած վերջին հիւրս եկաւ, որոց բոլորն ալ հրաւիրեցի դահլիճս, պատմանս որ իւրաքանչիւր հիւր վառարանը քննէ համոզուելու համար թէ սառի կտորի մը չափ պաղ է այն. քարիւղի վառարանի հրաշալեաց ականատես լինելէ առաջ, երբ բոլորն ալ վկայեցին թէ վառարանը տաք չէ, մէկ քառորդ կալն քարիւղ լեցնելով կանթեղին մէջ մի հատ լուցկիով վառեցի կանթեղն։ Ինչպէս որ արդէն ըսի, ժամը 11.5 էր երբ լուցկին վառեցաւ ի ներկայութեան 24 անձանց որոց 6ը միայն իմ ընտանիքէս էին. ժամը 11.31ին ջուրն եռալ սկսաւ, որ նշան էր թէ վառարանը տաքցած է. արդ՝ 11.35ին երեք տեսակ միս դրի վառարանին մէջ. եռան միսը 18, խորովի միսը 9 և ոչխարի միսը 18 լիտր կը կշռէին. 4 օխայի չափ գետնախնձոր և ուրիշ կանանչեղինաց երեք տեսակներ ևս զատ զատ ամաններու մէջ եռացնելու դրի, բրինձ և մաքառոնիներու երկու ման ևս առելցնելով, ասոնց ամենէն վերջն երեք տեսակ անուշեղէն դրի իրենց յատուկ տեղերը։ Ժամը 11.58ին գետնախնձորներն և կանանչեղէնները, նա ևս անուշեղէնք պատրաստ էին ուտելու, իսկ միսերն ոչ. հետեւապէս պատրաստ ուտեստներու բոլորն ալ բաշխիւռն պահարանը դրի ուր առանց չօրնալու և կամ առանց այրելու պիտի մնային մինչեւ որ միսերն եփէին։

«Զերկարելու համար ըսեմ թէ ժամը 12.51 վարկեան անցած, ըստ միաձայն վկայութեան հիւրերուս և խոհարարիս, ի բաքանչիւր տեսակ միս ոքանչելի կերպով խորոված էր, ուստի և մեք սեղան բազմեցանք և ճաշեցինք։ Հարկ է աւելցնել թէ երբ քարիւղի վառարանիս կանթեղը մարեցի, կանթային մէջ մնացած քարիւղը պարպելով տեսանք թէ երկու ժամէ նուազ ժամանակի միջոցին 24 անձինք կերակրելու չափ ճաշ եփելէ վերջ դեռ մէկ ժամ ևս տեւելու չափ քարիւղ մնացած էր վառարանիս մէջ, զոր եթէ հարկ ըլլար գործածել՝ շարունակելով վառարանի ջերմութիւնը անտարակոյս մեծ խնայողութիւն պիտի լինէր։» Սոյն հրաշալի վառարանի կատարելութիւնը՝ ըստ վկայութեան մասնագիտաց հետեւեալ կէտերու վրայ կը կայանայ։ Որ և իցէ վառարան մը, հասարակ ածուխով, հանքածուխով և կամ քարիւղով գործածելի՝ եթէ իւր արտադրած ջերմութիւնը պահել կարող ըլլայ, անհաւասարաստիճան ջերմութիւն յառաջ բերել կը յաջողի։ Կը հետեւի թէ բոլոր խնդիրը քարիւղի կանթեղի արտադրած ջերմութեան ամփոփումն ապահովելն է, զոր յաջողած է ընել մեր նկարագրած քարիւղի վառարանը հնարող անձ, իւր գործիքի ամէն կողմը տարբեր տիպ մակնէոյով պատելով։ Այս քարիւղի վառարան որ իւր տեսակին մէջ ամենքը կը գերազանցէ անտարակոյս կոչուած է ընդհանուր լինել մանաւանդ երբ հանքածուխի ծախսը օր աւուր աւելնալու վրայ է, սորա հակառակ, քարիւղն հրապարակ չդտնելով այլուր (Ռուսաստանի նաւթին պատճառաւ) շատ ածան կը ծախուի հոս այժմ։ Առ հասարակ ժողովրդեան արդի գործածած քարիւղի վառարանց գիներն 3 տալարէ մինչեւ 50 տալար է. 6—8 անձերէ բաղկացեալ ընտանիք մը 20 տալարնոց քարիւղի վառարանով մը պատուականապէս կարող կ'ըլլայ իւր տան կերակուրը պատրաստել օրական մէկ օխա իւղով։

Մ. ԹՕՓՃԱՆԷԼԵԱՆ

ԱՍՏՂԻԿ ԵՒ ԱԴՈՆԻՍ

Մեծանանաք Շէյքսպիրի գողտրիկ գերթուածի թարգմանութիւն, ձեռամբ Ա. Հովսեփեանի։

Կը գտնուի՝ Արտաեան, Մարգարեան գրատուներն և Ջրավանառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու խանութը.

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

ՇԱՀԱՒՈՐ ԱԶԳ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Սոյն վիճակահանութեան 104ԷՐԸ պիտի քաշուի յառաջիկայ Եւրոպական յունիս 1ին —որ է մայիս 20— և 500 թիւեր պիտի շահին։ Այս անգամ առաջին պարգևն է՝

300·000

և երկրորդը՝ **25·000** ֆրանք։

Առանցմէ զատ՝ 48 ուրիշ թիւեր ևս մեծ պարգևներ, իսկ մնացեալ 450 թիւերը 400 ական ֆրանք պիտի շահին։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատողն գլխն է 7 ու կէս, կէսինը՝ 5 և քառորդինը 3 դահեկան։ Բայց ոչպէս զի ամէն ոք կարենայ ընդին գումարով մը իւր բաղդը փորձել, հետեւեալ խիստ դիւրամատչելի գիներն ալ որոշած ենք, շահելի գումարին մէկ հինգերորդն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատումներ. վրայ, ինչպէս՝

5	հատ	տարբեր	տարբեր	թիւեր	5
10	»	»	»	»	10
20	»	»	»	»	20
50	»	»	»	»	50

Այս թիւերուն մայրերը ապահովագրած են Լսաեան և Զարիֆի առանձնաւոր դրամատուները։ Բաղդատմանց հետ ձրիապէս տրուելիք ցուցակին մէջ չգտնուող թիւն անընդունելի է։

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի ֆրանկ ալ կ'ընդունուի։

Դիմել ուղղակի Ղալաթիա կամուրջին դէմի թիւ 33, առ.

Տ. Մ. ԳՈՒԼԱԳՍԷՐՃԵԱՆ ԸՆԿ.

ՓԹԱՑՈՒՄ Ի ՍԱՓԹԱՐԹՈՒՆ
Գիշեր, Ուրբաթ Հանգամ գիշերայ 14

ՅԱՆԿ ԳԻՇԻ

Ա.ԳԳ. Գասմոբիւն Մ. Զարուհի Գ. տարի մինչ 1887 Կիրակամուտ 22 3—1
Դասապան (Ալբիսեանցաստ նոր տնով) 113 պատմ. Զ. տարի „ —30
Բիթիկեանցաստ Մ. Մանուկեան բարեկամներու Գ. տարի „ 2·20
Մարի արդի մասնեանցաստ Ե. Մ. բարեկամ 2 հատոր „ 16—
Գասմոբիւն Մ. Աշէն „ „ 5—
Գասմոբիւն Օսմանեան Մ. Աշէն „ „ 4—
Օսմանս մեղրը թիւս թարգմ. Ե. Մանուկեան մասն Ա. թարգմարար „ 6—
Գրատուն Տիրատարած է նաեւ Ամերիկան Ն. Հանուսարարն Կրա- „ 6—
Քէշատաց գրատիրէն՝ ալեւոր ԿԱՅՍԵՐԻԱՆ ՄԱՆԿ. ՇԱՀԳԻՆ, ՓԷՏԻՆ եւ ՍԱՄՈՒԷԼ թէ դարձեալ. Ե. թէ, Ք-ԻՆ, ուրիշ որ եւ է գրքեր ալ գտնուելու համար 5

ՊՆԱԿ (ՏԱԽՏԱԿԻ)

ԻՐԵՐԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բաժնուած 36 մեծ տախտակներու

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՅՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

Ազգային մեծահամբաւ դասատու Սիմոն էֆ. Միքայէլեանէ յօրինեալ թուաբանական տախտակներն որք 36 մասէ կ'բաղկանան, դիւրամատչելի եղանակաւ կ'ուսուցանեն նախատարրական դասու տղայոց գրաւոր և մտաւոր թուաբանութիւնն ամենայտակ կերպով, սկսեալ թուումէ, չորս գործողութիւններն ամբողջ թուոց, հասարակ և տասնորդական կոտորակներ, խառն թիւ, կանոն մութեան, և ապա պարզ և բաղադրեալ երից կանոններն. մինչ ուշակերտաց աչաց առջեւ գրնելով կանոններն և լուծման օրինակն։

Ցիշեալ գործն, իրրեւ յոյժ բնտիր և արժէքաւորագոյն ուղղութեանց ամենեցուն պատշաճ կը յանձնուարուի մեծամայրդ ուսուցչաց ուշադրութեան։ Ցոյժ դիւրամատչելի գնով կը գտնուի Զաքմաքճիլար փողոց թիւ 20 Ց. Գալֆիեան գրավաճառանոցն և այլ գրավաճառաց քով։

Գին 36 տախտակաց 5 ղրուշ։

4—15

ԼՈՒՎՐԻ ՄԵԾ ԽԱՆՈՒԹ

7-8 ՀԱՃՕՐՈՒԼՕ ԽԱՆ 7-8

Ի ԲԵՐՕ

Երկուշաբթի 27/9 մայիս եւ հետեւեալ օրերը

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՆԴԷՍ
ԱՄՐԱՆ ՆՈՐՈՒԹԵԱՆՑ

Որք նոր եկան Բարիզէն.

Բրդեղէն, մետաքսեղէն, պէսպէս կերպասներ, տեսակ տեսակ Ֆուլար, Կրընատին, Լաֆ, Պանթիսթ, շրջազգեստի համար Զէֆիր, Հովանոց, պէսպէս Տանթէլա, Բասմանթրի, Կալօն, Մօթիֆ, Ֆրանժ, Թիւլ Վալօն եւ կառնիթիւրի համար պէտք եղած իրեր։

Վերոյիշեալ ապրանք նորելուկ և լաւագոյն տեսակներէ են։

Գիները արտաքոյ կարգի ածան են ըստ մեր սովորան թէ «Շատ վաճառելու համար՝ ածան վաճառելու է։»

Ն. ԹԻՊԷՐԻՈՍ ԵՒ ԸՆԿ
7—10

Ով որ կ'ուզէ ընտիր ճաշակաւ պատրաստել տալ ՇԱՊԻԿՆԵՐ և արանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ, պէտք է դիմէ.

Բէրա, Գի-ղէ-Բարմա-Գաֆա թաղը,
Ռ- 18,

Պ. Հ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ԴՈՐԾԱՏՈՒՆՆ

ուր թէ՛ գնոց չափաւորութեան և թէ ապրանաց ընտրութեան մասին կատարեալ գոհացում կը տրուի իրեն։

12—15

ԳԱՆ ԲՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՆ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոց, 127, և ի Գալաթիա-Գաֆա, Կալաթայի աշտարակին դիմաց և Կալաթը փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ԲՐԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՆ, նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամէն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՊԵԼԱՆԵՐՈՑ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամէն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ. — Ամէն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Արանց համար ամէն տեսակ օձիներ, գանգրեներ, թիլինթոներ, աթոռներ. — Ամէն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հաղար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ տ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՁՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Նոյն. Զէֆոթել ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՆՈԼ ԵՒ ՇԱՆՏՈՆԻ

Այս ամենարնտիր և հանրածանօթ գինիներուն մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչ է Պ. Ֆ. Լուի Գոմանտինիէր։ Գնորդք այս կերպիւ կրնան հայթայթել վաւերական գինիներ։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԱՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ

Այդ առաջնակարգ կարմիր և սպիտակ գինիներն, տակառակով եւ շիշերով, 1834ն մինչեւ 1880, կը ծախուին Նուաթեան համեմատ։ Պէտք է ընթացիկ գնոց ցուցակն առնուլ Պ. Ֆ. Լուի Գոմանտինիէրի, Բերայի մեծ փողոց, 179 եւ 437։

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՅՈՒՑԷՔ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Ճիւնուտը ճէնապը Միւլիւքեանէյ չէհրը Բէմէդանը Շերիֆատ վիրիկմէք իւղրէ միւպարեա օլունաճադ օլան սեբսէն պին գէյէ Զէյվի Բաղդը իւզիւմինին պէհրը գէյէի ճէտիսի եիւզ օն բարայա թալիպի էօհսէսինտէ օլուպ իչպու մայիսը բումինին ոտգուղնճը ճուա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիկէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ տասի թէգարրուր խոէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնդիկի գապուլ օլունաճաղընտան, իրթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

7 մայիս 1887
Նո. 11 1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՍԱՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐՈՐԸՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՍԱՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտագաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

'Մ Ա Ր Ի Թ Ա Ց Մ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը դիմեն Լիբուրնի Գիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկրորդ կամարջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Կը հրաւիրեմ Սիւսաի Թուղթի մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառականներն որ ԺՈՊԻ Թուղթին կեղծելը չծանչեն։ Այդ պէս ընելով, իրենք ալ պիտի ենթարկուին այն գաւառուն զոր պիտի բանամ իմ նշանս կեղծողներուն դէմ։

Խորհուրդ կուտամ նաև ԺՈՊԻ թուղթ դնել միայն պատուաւոր վաճառականներէ, եւ ճշդել տալ այդ թղթերուն կատարեալ վաւերականութիւնը։

1—10 ԺԱՆ ՊԱՌՈՒՈՒ

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՁՇՄԱՐԻՑ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղքսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առանձնակարգ պատրաստութիւնն բարձրթիւ վկայագրեր ստացած է, իբր ամենէն ազդեցիկն այն ամէն հիւանդութեանց մէջ յորս մորիւ ձկան իւղ գործածելը հարկ է։

Մորիւ ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵՒԻՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կալաթա-Սերայի ոստիկանատան դիմաց

ՆԻՔՕՍԻՏ՝ ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԱՊԱՀՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼ
ՏՈՒՆԵՐ, ԹԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՒԱՆՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՑՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Տովային ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթլ, Ուիթլ խան Պաշէք-գալաս Պոլիս։ կամ Ղալաթիա Մէրթէքպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ՖՐԱՆՍԷԶԻ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Թիւնէլի բասաժը, Բերա, Կ. Պոլիս

ԺՈՉԷՖ ՖԻԼԻՊՅԷԼ ոսկերչութեան գործարանն ի Վարշաւա պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ վաճառատուն մը հաստատած է ի Կ. Պոլիս իւր ապրանաց համար, որք 63 տարիէ ի վեր հանրածանօթ են ի Ռուսիա և ի Եւրոպա իրենց վայելչութեամբ և հապարութեամբ և տանուանդ տարբանց վրայ պատած արծաթին բնութիւնամբ։ 1—13

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅԾԱԼ ՀԱՄԱՐ

ՖԻՆՃԱՆՃԵԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարեալ գործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓՈՒՇԻՐ ԳՆԵՐՈՎ,

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն ՏՈՒՓԱՐՆԵՐ, պճնաւորական եւ ԱՅՑԵՆՏՈՒՆՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցանկացողաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն մէջտեղ վաճառատուն մը թիւ 27 ՖԻՆՃԱՆՃԷԼԱՐ-ԵՕԳՈՒՇԷՆ, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաև գրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԳ

ՏՈՒԹԻՕՈ ՀԻՒՆԳԵԱՐԳԼԷՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարաբախտի հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միայն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլաղլոս փողոց թիւ 3), ժամ 7 էն 8։

Անասնական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց թիւ 168

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մովային գեղարվեստական ապահովագրութիւն

Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Սառոյցդեկաբս, Մ. ԹԻՒԼՊԻՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունին ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԷԱՍԵՒԱՆՍ ՄԱՐԻԳԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատուած կրնան ի ինքեան ծովային ապահովագրութեանց ոլորտ ընկերութեան մը հետ, ունի քնկերային միացեալ դրամագլուխ մը ֆր. 15.000.000
Դրամ. չրջաբերութիւն. հանուած 7.500.000
Պահեստի դրամագլուխ 775.000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար 1.750.000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռեասուրանս մարիթիմ Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ չոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով եւ նեբատեալ կամ արտածեալ պրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «ԱՐԺԵՔՈՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»
Union pour l'Assurance de Valeurs
և հինգ ընկերութեանց համաբաշխութեան ներքեւ,

ողբ 30,500,000 Ֆրանքի

Դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժէթուղթ, կարան, պանդամուն, գոհարեղէն եւ, որք կը զրկուին թղթատարութեան և ուրիշանգակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմով ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմանկայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՒՈՐ անուանները։

Բարիզ	Գոնդուան ա'Լսգոնդ տը Բաւի (Լանսան Էնտ Գասուէնի Պէնքին և ընկ.)
Լոնտոն	(Ընդհանուրն, Աւստրալիոյ և Զիմաստանի Պանքա
Համպուրկ	(Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Ամստերտամ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Անվերսա	Ամստերտամի Պանքա
Լիէժ	Արեւելական վարկի Պանքա
Պրասել	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Մանհայմ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօդուտ ազգային շարասարութեան
Պերլին	Վարկի հունական Պանքա
Վրէնա	Ս. Պլոմբէսարը
Բեռլինպուրկ	(Գրէտի Անդալտ
Գոբենհակ	(Աւստրական Պանքա Վիէննայի
Ժենովա	Ս. Ժ. Կիւնզուրգ
Զմիւռնիա	Երկրագործական Պանքա Տանիմանդայի
Պուքրէշ	Ռոտ. Հոֆէր և ընկ.
Աթէնք	Տը Գոռաւեր եղբարք
	Իուսմանիոյ Պանքա
	Շարասարութեանց վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ շահաւէտ։

Գոմպերց-Էսպինոսէսը, Հ. Օպէռ, փոքրագէտ Վէրիդ ասի ծովային գործոց գրասենեկին, Սարնըքլը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար
Մ. ԹԻՒԼՊԻՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԻԼԱՆ

Նալոյա տարեմուտ Քօրու բարիներ պիր սաամ մէսաֆէի պուլունան Տաղ համամը նամ ըլըճանը պու քէրրէ մէմիմի թէբարրուզ իթիտիկինուէն վէ մէկբիր համամլարը նէ տէրէճէսէ վիճուզ նամի օլուզ ղանա տայիր իլանէ համէթ կէօրիւմէյիւզու պունդն ճիւմլէ ինանմազ ըլուճհանիթ վէ չէհրէթի միւսէլէմ տիր։ Մէկբիր ըլըճանը օթէզ վէ լօքանթասը միւսիմէհիրի թարաֆընանան թէյզին վէ լաբիմ կէլէն մէնբիւլամի վէ մէշրու պարի տէրկէճի մանթուպէտէ իհզար խիլտիրի ճ/հէրլէ վիրուտ խանէէր զէվամբն հէր վէճէլէ մէմնուն օլաճաղարը վէ բազարլարան մուտտա հէր կիւն սապահլարը Քէօրբիւտէն նալոյա վարար իլէմէքտէ օլուտուղը իլան օլուտնար։

Նալոյա 1 Ապրիլ 1887

ՅԱԿՈԲ ՔԷՕՄԻՐՃԵԱՆ
15—15

ԹԷՆԱՒՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՌԱՆԱՆ
Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բոմբայ ելեւմտաբարդ բանաց

Ելեւմտի և արտ տարեբարձիկ
— Նաւագնէք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԷՆԻՒՍԻ ԲՐԳՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէրէթ
514 Մաժանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՒՔԱՒՈՐ և ՄԷՔԷՐԷՐԼԻՆ ԳԼԽԱ ԲԱՆԿ
ՇԷՖԻՆԱԼ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գանքուս	4200	Գիֆրա	3000
Ֆէրա	4000	Սաարբ	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէուսդրիս	3250	Բերա	300
Թիրա	3250	Լօրիս	80
Մակասար	3250	Գրնաս	800
Մարթիմ	3250	Սէրիս	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻՒԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՅԱՅՏՄԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ
514. Ալեյտ Սարդ, Լիվերպուլ

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԻՉ

ԲԱՌՏՈՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազգուշ դարման ընդդէմ արեան սակաւութեան, գեղութեան տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոմբա փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌՆՎԻՍ եւ ԲԵՌԴԻԲԻԴԻ։ Ասատ խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՁՇՄԱՐԻՑ ԿՈՐԻ ՄԵՌԵՆԱՑՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կալանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԿՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ԳՐԷՏ· ԼԷՔԼԱՆՏ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌՈՒԱՋԻՆ ՀԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒ

Ելեւմտաբարձիկ կը բռնի Լիվերպուլի և Աբերտիլի գծի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	2500	Գարմանիան	5700
Ալգերիան	2500	Գերմանիան	3700
Ալգարտիան	2500	Գերմանիան	3700
Ամերիկա-գետ	2500	Գերմանիան	3700
Ամերիկեան	2500	Լուսերիան	5500
Ադրիատիկ	3700	Նորվեգիան	5500
Ասիական	6000	Իռլանդիան	5500
Աստրալիան	6000	Լեհական	2200
Բասքենկեան	800	Լիվերպուլ	2500
Սարդինեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օտարիոյ	700
Էմբրէզը	3700	Բերբերան	3800
Գանգեան	3700	Վալենսիան	6800
Գանգեսեան	3700	Վիրջինեան	6800

Ամենայն չոգենաւք տասնչորս 24ին Լիվերբուլէն ելնելու։

Ուղեւորներու համար ամէն գիւրութիւն

Ուրիշ մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐԴՈՅ ԼՍՅՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա։

Նաւատեղք, Գարտնաք Ֆրէշ, Էչյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ՝
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաքենդէն։
Զմիւռնիա, Գ. Ֆ. Բարվէր եղբարք
Դարբանդարիա, Կ. Լ. Վասման և ընկ.
Մարսա, Ռ. Քամբիլերի։
Ներա, Ռ. Մ. Մաքրոկորատոյ։
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ.
512

ՖԻԼԻՊՅԱՐՏ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌՈՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒ

Ելեւմտաբարձիկ կը բռնի Լիվերբուլի և Մէքսիկոյի գծի

Ուղեւորք և ապրանք կը տանուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հաւանի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կալայսի, Մանչէսդրի, Պրոտֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն չոգենաւու մէջ կայ կին փոխարէն մը

Ընկերութեան չոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ
Թիւ 1 Պիւրիւք Հաւան
511 փաշա խանթա Ղալաթիա

ԼԻՎԵՐՊՈՒԼԻ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՌՈՒԱՋԻՆ ՀԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒ
Ելեւմտաբարձիկ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալգերիա	2,000	Լիբանան	1,500
Ալգան	3,000	Մարէնկո	1,300
Ամէրիկա	1,300	Մարատան	2,000
Գասսանդրա	3,500	Մէրլ	2,000
Գորտոնիա	2,200	Նէրս	2,000
Գրանտ	2,000	Օթէլլո	2,000
Դէլոս	2,000	Օրտանս	1,500
Դարիոս	2,500	Օրտանդ	2,000
Գամիս	2,400	Օդագ	2,000
Գանգ	2,000	Բարիզիզ	1,500
Գանտ	2,700	Ռանդերտ	3,200
Էնոս	2,500	Բանգէր	1,700
Էմմինս	1,800	Քիգաս	2,500
Էրրաքս	2,500	Դիանթ	1,400
Էրգաս	2,600	Ֆրանսա	3,300
Ֆանգան	800	Դալլաս	3,000
Ֆիրաս	1,700	Թամանս	5,300
Ֆլամինկ	1,600	Թամէս	3,500
Գարֆիլդ	5,500	Պարէրս	4,000
Կիրգանս	2,200	Պարգս	2,000
Կոզէ	800	Մարգիս	2,000
Կրոսանս	2,200	Ֆորեանս	1,300
Հանկս	թասաս	Ֆրանս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ռիվրս	3,000
Հիրատիս	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմանդ	1,200	Թագլաս	2,000
Ճնոս	2,300	Գասգոս	3,000
Փէլաս	2,000	Կեսաս	1600
Փոշիս	2,200	Զէրս	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	1,000

Ուղեւորներու համար ամէն գիւրութիւն

Ուրիշ մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՖՐԷՆՏԻՐԻԳ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէրէթ
512 Խան Ղալաթիա

ԲԱՌԱԵԱՆԻ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլի և Օրլեանի
Կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւատեղք
Ալա Ֆէրիա	3,000	Գրգ
Ալարատա	2,500	Գոնգոլա
Ամազոնիա	2,500	Գրանտ
Ղաքոնիա	2,500	Ուիլիա
Մասէսոնիա	3,500	Մարգ
Բուսվիլիա	2,800	Ֆոքսթոն

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով կ'ուղարկէ Եւրոպական երկիրներ և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՌԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

Ապրանաւոր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՕՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՄԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	Առաւօտ												Իրիկուն										
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31
Գումրգապուրու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40
Եէնի-գապու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամանթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50
Եէնի-գապու	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54
Թագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5
Ա. Մեթեմոս	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...
Քիւչիւք Զէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...

ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՄԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45
	Առաւօտ											Իրիկուն											
Քիւչիւք Զէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...
Ա. Մեթեմոս	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3
Թագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13
Եէնի-գապու	6 43	7 11	7 39	8	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25
Սամանթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	...	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գապու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	...	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 35	8 3
Գումրգապու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	...	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	...	1 49	2 33	3 . 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախումբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մարքի գիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց մէջ մինչ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 4 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։